

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 64 (3226) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

A német buvárhajók eddigi legnagyobb győzelme

Német különjelentés szombaton délután 2 órakor: 32 hajó, 204.000 tonna ürtartalommal elsüllyedt

Csugujevet elfoglalták a német csapatok

A Német vezéri főhadiszállás szombaton délután fél 2 órakor a következő különjelentést adta ki:

A most folyó világháborunk eddig legnagyobb tengeralfutó csatája, amelyre a vezéri főhadiszállás jelentése március 19-én már célzást tett a mostani világháború legnagyobb szabású tengeralfutó győzelmévé fejlődött.

Tengeralfutóink az Atlanti óceán északi részében már 48 órával ezelőtt rábukkantak egy minden eddiginél hatalmasabb, rombolókkal, valamint más kísérőhajókkal és repülőgépekkel rendkívül módon megerősített, hadianyagot, főképpen páncélosokat szállító és kelet felé tartó hajókaravánra. Tengeralfutóink minden eddiginél nagyobb vitézséggel szálltak szembe az óriás méretű karavánnal és eddig elképzelhetetlen legnagyobb tengeri győzelmüket aratták. Elsüllyesztették a hajókaravánból 32 fenéklig megrakott hajót, összesen 204.000 bruttóregiszter tonna ürtartalommal, valamint a kíséretből egy rombolót.

A német tengerészetnek ez a haditény a történelem legszebb lapjaira fog tartozni.

Egyre jobban kiterjednek észak felé a német támadó hadmozdulatok

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harcokról: A keleti harctéren március 18-án vívott harcokat főleg két esemény jellemzi, melyek jelentősége a további fejlemények szempontjából még beláthatatlan. Az egyik Bjelgorod város rohammal történt meglepő elfoglalása. Ezzel a Charkovtól északra levő harctéren a német támadó csapatok olyan nagy teret nyertek kelet felé, hogy innen többé nem várható Charkov veszélyeztetése. A második jellemző szempont az a tény, hogy a német támadó hadmozdulatok észak felé mindinkább kiterjednek és március 18-án azok a német kötelékek, amelyek Oreltől dél-nyugatra eddig kizárólag védekeztek, most már támadtak. Ezeknek a német csapatoknak a feltartóztatatlan előnyomulása többször behatolt menetelő bosevista csapatok közé, melyek nem ismerték fel a való helyzetet és még mindig támadásra készültek. Ezért a bosevisták ezen a részen rendkívül sok veszteséget szenvedhetnek el.

Általában a német támadó hadmozdulatok egész szakaszáról megállapítható,

hogy megint sikerült többhelyen nagy szovjet kötelékeket bekeríteni, amelyek megsemmisítése várható. Charkovtól délkeletre is, ahol március 18-án tönkretettek egy bosevistacsapat utolsó maradványait, a német gránátosoknak két szívósan védelmezett helység rohammal történt elfoglalásával sikerült vonalakat lényegesen megjavítani. A Donec egész középső folyása immár teljesen német kézben van. Miközben a német vadászgépek teljesen biztosították a légi uralmat az egész támadási terület fölött,

a csatarepülőök repeszbombáikkal és tüzfegyverekkel heves támadásokat intéztek készenlétben levő bosevista csapatok ellen. Egyidejűen többször nehéz német harci repülőgépek támadták a szovjet felvonulásának mögött. Ezen eredményesen, hogy a szovjet hadvezetés nem volt képes bevetni tartalékait. Ennek megfelelően a német támadócsapatok veszteségei rendkívül csekélyek, míg a bosevisták már messze az arcvonal mögött is szokatlanul nagy és véres veszteségeket szenvedtek.

Honvédeink arcvonalán nyugalom van

(48-as számú magyar hadijelentés.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvéd vezérkar főnöke közli: A magyar seregetek területén, kisebb méretű tisztogató műveletek leszámítva, nyugalom volt.

Zürichi jelentés szerint a Donec medence keleti részén a Charkovtól délkeletre levő Csugujev város körül egyre nagyobb arányokat öltenek a német páncélosok támadásai. A szovjet óriási erőfeszítést tett Csugujevnek, a keleti Donecvidék e fontos vasúti és közúti csomópontjának védelmére, de a megismétlődő német páncélos rohamokat nem bírja megállítani. Pénteken délután a németek bevonultak Csugujev városba, ahol rendkívül elkeseredett utcai harcok voltak. A németek másik támadása a charkov-kurszki vasút mentén folyik, ahol Bjelgorod elfoglalása után tovább nyomulnak észak felé.

Berlin. (Bud. Tud.) Berlini katonai körökben néhány nappal ezelőtt kijelentették, hogy Tuniszban közvetlenül küszöbön áll a brit-amerikai támadás. Mint megjegyzik, ez eddig nem következett be. Tuniszban a helyzet tegnap sem változott jelentősen. Berlinben megerősítik a Gafsa átengedéséről szóló hírt. Ezt a helységet Rommel február közepén foglalta el. Rámutatnak arra, hogy az amerikaiak ezen az arcvonal-

szakaszon, közel az arcvonal mögött nagy egységeket vontak össze. A Mareth-vonalon folytatódik a tüzéségi párbaj, anélkül azonban, hogy a 8-ik brit hadsereg bejelentett támadása megindult volna. A jelek szerint Montgomery a legutóbbi helyi támadások után átcsoportosította seregeit. Német feldeparancsok megállapították, hogy a déli szakaszon az ellátójárművek nagyobb gyülekezése folyik.

Az a nép, melynek fiai hazájukért nem hajlandók áldozatot hozni — megérett a pásztlásra

Serédi hercegprimás nagyböjti pásztorlevele

A Magyar Kurir jelenti: Serédi Jusztinián bitoros-hercegprimás most adta ki nagyböjti pásztorlevelét, amelyben a többi között ezt írja:

A keresztény életet élő ember nem képzelhető el áldozatvállalás nélkül. Ne gondoljuk, hogy a vértanun kora lejárt. Minden század, minden nép és nemzedék kitermelik vértanuit, az áldozatadás nemeslelkű embereit. E tekintetben mindenki, életében többször is választás elé jut. Ma is előfordul és talán lesz idő, amikor még inkább megtörténhetik, hogy ha rá akarják kényszeríteni az embert Isten elhagyá-

sára, Istennek legyen hála, nekünk még nem kell a szülőről, otthonról, vagyounról, szabadságról és az életről lemondani, de tudjuk, hogy amenayiben ilyen választás elé jutnánk, az áldozatot nekünk is meg kellene adnunk, mert ahol a legnagyobbról van szó, mindent mernünk és minden áldozatot vállalnunk kell. A haza, mint érték, sokban az egyéb értéke fölött áll. Ha veszélybe kerül, minden fiának össze kell fognia, hogy elhárítsa a fenyegető romlást. Amely népnek fiai hazájukért nem hajlandók áldozatot hozni, az megérett a pásztlásra.

Falu és város

Irta: Dr. Paál Árpád

Legutóbb Kecskeméten Szász Lajos közellátásügyi miniszter beszélt országos visszhangozással az áralakulások és áralakítások kérdéséről, az úgynevezett árpolitikáról. Ő mondta: „A mai árat nem tartom olyan köbévett áraknak, amelyeken változtatni ne lehetne. Eppen termelési törekvéseink szolgálatában vallom, hogy ezeken az áracon változtatnunk ezeket módosítanunk kell”. Ez a miniszteri kijelentés országszerte az árkérdések újabb fordulata iránti várakozást keltette.

A miniszteri kijelentés folytatásának érezhetjük, hogy csütörtökön a fővárosban a kormánypart mezőgazda-csoportja is értekezletre gyűlt össze, mely alkalommal Krudy Ferenc képviselőházi alelnök előadást tartott az árkérdésről. Szükségesnek ítélte, hogy az árkérdésben olyan rendezés történjék, mely az ország ipari érdekességét és különösképpen a munkásság társadalmi rétegét is kielégíti. A harmonikus árrendszer kiépítése a közzgazdasági politika központi problémája lett, s az előadó szükségesnek tartotta, hogy evégett az ipari és kereskedelmi foglalkozások képviselőivel is közös megbeszélést folytassanak és közös megállapodásra jussanak. Aztán így közösen mozdítsák elő, hogy az ország kormányzata az árrendszer összhangoz és maradandó kiépítését végbevihesse.

A piacrendezés további jelensége, hogy a kormány szükségesnek látta a tavaszi húsellátás tekintetében bizonyos olyan rendelkezéseket tenni, melyek az egyes városokban mutatkozó hiányok kiküszöbölésére irányulnak. Az országos hivatalos lap szombati száma erre vonatkozólag közellátásügyi miniszteri rendeletet közöl, mely intézményesen kívánja biztosítani a vágóállatok vásárlását és a húsellátást. A kora tavasz beálltával ugyan is a gazdák a vágásra alkalmas állatokat legelőre hajtják. Ennek következtében a vágóállatkinálat nagy mértékben csökkent, s ez több városban a húsellátás terén megszorulások okozott. A miniszteri rendelet a vágóállatok kényszerítő igénybevételeiről intézkedik, s olyan árfizetések előírásával, mely a gazdaérdekek figyelembevétele mellett a fogyasztók szempontjait is gondosan méltányolja.

Az elsorolt jelenségek nemcsak a háborus gazdálkodás természetéből folyó megnyilatkozások, hanem a gazdasági élet bizonyos átalakulásának, s az ezzel kapcsolódó társadalmi változásoknak is az előidézői, vagy kísérői. Az egyéni gazdálkodásnak a közéleti és közösségi szempontokhoz való mind határozottabb alkalmazkodását kívánják elérni. Ha ideálisan megvalósulni tudnának, a gazdasági életet keresztül az egymás iránti több ön-

zetlenség szellemét és megszokását tennék az élet szabályává. És akkor törvények és rendeletek paragrafusai nélkül is, erkölcsi felfogások hatása alatt érvényesülne az egymás iránti állandó jóakarát. Nem volna szükség büntető intézkedésekre és rendőri közbelépésekre hogy a piacokról a fekete indulatok kiküszöbölődjenek.

Az ilyen társadalmi kialakulás elképzelése gyönyörű. Kivitele azonban egyelőre még sok akadályba, sok félreértésbe, sőt meg nem értésbe ütközik. Ezek az akadályok pedig leginkább tüskéznek a viszonyt a falu és a város népei között. A falu mindenképp úgy érzi, hogy egy tojást, egy baromfit, egy pár szál zöldséget se hozhat be az ő megszokott városi piacára, mert ott csak károsodva vagy egyéb meghurcolások között tud hozzájutni terményei értékesítéséhez. A város viszont úgy érzi, hogy a falu a maga piaci merevségével, vagy a piactól való tartózkodásával a városi nép kiuzsorázására törekszik. All az ellentét a város és falu között. A város a falut vádolja a drágítással, a falu viszont a várost vádolja, hogy megfizethetetlen a lábbeli, a ruha, az egyéb ipari vagy kereskedelmi áru, s az amit az értelmiségi foglalkozásuk teljesítményéért kell fizetni.

Az ellentétek ilyen felfokozása mellett a városi piacok egyre néptelenebbek. A szokásos napi és heti piacok élénksége teljesen elveszett, a legszükségesebb háztartási cikkek hiányoznak onnan, s minden árszabályozó országos intézkedésnek rögtön megmutatkozik a hatása a helyi piacon, de olyan tagadólagos módon, hogy a szabályozott áru nagyrészt eltűnik a nyilvános piacról. A városi közönsége részben, hogy dugdosás, csempészés útján jusson hozzá a falu legszükségesebb terményeihez is. Minél több dugdosás, annál inkább emelkedik a hivatalos ár fölé a tényleges vásárlások ára. A hatósági ellenőrzés minden szigora se tud ezen kellőképpen segíteni, legfőképp annyi hatása van, hogy figyelmeztetően és visszariasztóan hat, s még a dugott adásvételeket is megnehezíti. Ennek azonban leginkább a városok szegény rétegei vallják kárát, a gazdagabbak tudnak leküzdeni, a szegényebbekre még nehezebbé válik a létfenntartás gondja. Az ilyen elfejlődés csak növeli a szociális mélységekben a keserűséget.

Sokkal messzibb ható lesz azonban az, hogy minél inkább eltűnik a falu a városi nyilvános piacról, annál jobban megmérgeződik a viszony a vidék és annak természetes helyi központja között. A falu és a város szembenállása maga után vonja a társadalmi megosztást, s éppen az egymásra utalt helyi társadalmak között válik leginkább kiélezetté ez a megosztás. Pedig országos társadalom, s különösen a magyarság társadalmi és vidéki társadalmak helyi összetartása nélkül erős, eleven és alkotóképes sohasem lehet. Viszont nekünk éppen arra van szükségünk, hogy minden mostani világviharban erős társadalmi összefogással, együttérzéssel és testvérséggel tudjunk helytállani. Ime, ilyen nagyjelentőségű összefüggést veszélyeztet az, ha a falu és város közötti rendes piaci összeköttetés megszűnik vagy megzűléződik.

A közlelmzési és közlelmzési szempontok mindenesetre nagyon fon-

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

tosak, s azok országos megszervezése az egész ország érdekében való. Viszont az is elsőrendű országos érdek, hogy társadalmunk a háboruban mintegy összekovácsolódjék, s háboru utánra egymástól elidegenítő ellentétek ne válassák széjjel. Tehát a közlelmzés, illetve közlelmzés érdekében való árszabályozásoknak is olyan módot és rendszert kell találni, hogy azok miatt a falu és város közötti szembefordulás ne álljon elő. Különösen szükséges az, hogy ami piaci rendet és megszokást az élet már évtizedek, vagy éppen évszázadok óta kifejlesztett, az meg ne szűnjék éppen az országos szabályozások kényszerítő hatásai miatt.

Az önkormányzati életnek ezen a területén is több szerepet kell juttatni, hogy a helyi társadalmak a maguk megszokott lélegzését jobban megtarthassák. A városok és vármegyék vezetőinek össze kell jönniök, hogy a város és a környező falvak piaci összefüggésének a folytonossága tekintetében bölcsen, okosan és célszerűen megegyezzenek. A városok rendszeres bevásárlókat is küldhetnek ki a falvakba, hogy így a városi piacára szükséges árumennyiséget be-

szerezhessék. A most dugva behordott áruk egyenkinti adásvétele így kimaradna, s így a dugdosás miatti árfelhajtások is megszűnnének, mert oda-künn a falvakban semmiesetre se olyan tulzottak az árak, mint mikor a városokban az egyes kapualjak licitálnak egymásra. A hatósági árak így igazán csak papírosformaként érvényesülnek, s a pénzürtéket nem ez a papírosforma befolyásolja, hanem a tényleges vásárlások árszínvonala. Látnivaló tehát, hogy pénzürtékünk érdekében is végbe kell vinni a falu és város közötti rendes piac helyreállítását.

Az új gazdasági évben adókiivetés módjára rendezik a természetbeszolgáltatást. A beszolgáltatott terméshányadon felül a gazdák szabad rendelkezése alá fog tartozni a többi termés. Ezeknek a helyi piacon való forgalma tekintetében volna szükséges, hogy a városok és vármegyék a falvaknak a városok körüli csoportosulását a régi megszokások szerint megszervezzék. Az ilyen piac-szervező csoportosulásban a falvak vállalnák a rendszeres szállítást a tisztességes termelői áron, viszont a városok is vállalnák, hogy ami ipari és kereskedelmi áru a fa-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Lidércfény.
BELVÁROSI: Négy testőr.
KORONA: Az utolsó Werczeky.
CASINO: Szüts Mára házassága.

lunak szüksége van, azt a városi műhelyek és üzletek szintén tisztességes termelői áron biztosítják a hozzájuk csoportosított falvak közönségének. A piac biztonsága így falura és városra nézve egyensúlyozottan megvalósulna.

Ennek kedvező hatásairól szükség telen még további részletezésekre mennünk. Bizonyosnak láthatjuk, hogy a piaci helyzetnek ez a természetes irányu helyreállítása nemcsak a háztartási gondokat könnyítené meg, de a szegény rétegek ellátási problémáját is megoldaná, tehát társadalmi ellentéteket küszöbölne ki, s a helyi társadalmak bensőséges összetartását tudná megvalósítani. A helyi társadalmak ilyen megerősödése pedig az ország társadalmát tenné képessé minden fejlődésre és nagyalkotásra. Ennyi minden függ attól a falu- város közötti piactól.

Szegény emberek kicsi gondjából nagy perpatvart csinál az élet

Három hónapi fogházat kapott a tulbuzgó házgondnok a „kilakoltatásért”

Nagyvárad Sajtó tud. Kisemberek egymás elleni türelmetlensége s áldatlan gyűlölködése elevenedett meg ma délelőtt a törvényszék 90-es számú szobájában, dr. Gavallér László büntető egyesbíró előtt.

Mayer József 55 éves foltozó cipész feljelentése alapján, magánlakásértés címén vádat emelt az ügyészség Tamás György fuvaros, valamint kocsis, Székely Ferenc ellen, akik a vádirat szerint, az időközben Romániába távozott Petrucz Flórián kocsis és Erdélyi Irén szolgálóleány társaságában behatoltak Mayer József lakásába,

még pedig erőszak útján, oly módon, hogy Tamás Mayerert toronragadta, Petrucz pedig Mayerent megrugta, s közben a többiek Mayerék butorait kidobálták az udvarra. Ugyanebben az ügyben Tamás Györgyent mint felbujtót kívánta felelősségre vonni a kir. ügyészség, mert — a vádirat szerint — ő bírta reá a többieket a foltozó cipész és családja „kilakoltatására”. A ház ugyanis, amelyben Mayerék laktak, a román származású Tamásné Romániába távozott fivéréé, aki őket bizta meg annak gondozásával.

Végül is a bíróság büntőnek mondta ki Tamás Györgyöt és Székely Ferencet magánlakásértés vétségében és ezért őket — az enyhítő körülmények figyelembevételével — 3-3 hónapi fogházra ítélte, de az ítélet végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Tamás Györgyével szemben nem igazolódott be, hogy a vádbeli cselekményt elkövette volna, így ő ellene az ügyész elejtette a vádat s a bíróság az eljárást megszüntette.

Az ítélet jogerős.

Elfogták Budapesten a Mussolini-téri rabló-támadás két tettesét

Budapestről jelentik: A Pest írja: Budapesti detektívek kézrekerítették az a két áldetektív, akik egy héttel ezelőtt Nagyváradon kifosztották dr. Stern Józsefné lakását és elvittek onnan 90 ezer pengő készpénzt, nagyobb összegről kiállított betétkönyvet és nagyértékű ékszert. A budapesti rendőrség egyik detektívje figyelmes lett két fiatalemberre, akik az egyik mulatóban azórták a pénzt s külsőjük egyezett a nagyváradai rendőrségtől kapott szemlélyleírással. A felmerült bizonyítékok alapján az egyik fiatalembert péntek este egy Teréz körüti kávéházban elfogták, míg a másikat a lakásán találták meg. A pénz eddig még nem került meg. A gyanúsítottak tagadnak.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

A vádlottak tagadnak...

A vádlottak természetesen mindent tagadnak, s valahogy úgy adják elő a dolgokat: úgy kezdődött, hogy ők visszaütöttek. Szerintük nem is azért mentek oda az inkriminált napon, hogy Mayeréket kilakoltassák, hanem, hogy fölássák a házhoz tartozó, perla-gon heverő kertet. Mayer azonban, aki — Tamás szerint — állandóan nád-bottal és késsel járó „veszedelmes fajta” ember, a bottal, sőt később baltával támadt reá.

— En tagadtam toron? — mondja

Mit mondanak a sértettek?

Meglehetősen visszataszító külsejű, magyarul „á”-val beszélő, de inkább gyűlölködő, mint „veszedelmes” kinézetű ember.

Ő természetesen éppen az ellenkezőjét vallja annak amit a vádlottak előadtak s nála is úgy kezdődött, hogy „visszaütött”.

— En rágádtam ki a keziből... — mondja.

Sokkal meggyőzőbb a felesége vallomása, aki már megjelenésében is az ezer gonddal-bajjal küzdő, de szegényes otthonát körömszakadtáig vé-

megetően. — Hiszen nincs is mit tojnak rajta!

Székely, az öreg kocsis, azt állítja, hogy Mayerék, akik házbért nem tudtak fizetni, azt mondták, inkább elköltöznek, minthogy visszamenőleg fizessenek, s Mayeré kérte őket, hogy segítsenek a kikapcsolásnál.

— Igenis, engedelmével, bíró úr — mondja nehézkösen — az ő beleegyezésével, vittem ki a humiját.

Tamásné, jólőtözött, harcias aszszonyság vallomása után Mayer Józsefet hallgatta ki a bíróság

delmező proletárraszony megtestesülése. Onkéntelenül is az „Ember tragédiája” rabszolgajelenetének Éva-alakját juttatja eszembe. Ahogyan ő előadja a dolgokat, a családanya féltő síró visszaemlékezésével, abból világosan érezzük, hogy az erőszakos kilakoltatás valóban megtörtént.

— En ott álltam az utcán reszkelve — mondja — és védtem a kis szegénységemet...

Egy idegen, elfogulatlan tanut hallgattak meg ki, aki eskü alatt erősítette meg Mayeré vallomásának igaz-

Bjelgorod újra a németek kezében van

Összeomlanak minden szakaszon a kétségbeesett szovjet támadások. Észak-Tuniszban újabb sikereket értek el a németek

Genf. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Newyork Times megfenyegeti Spanyolországot és azt írja, Spanyolországnak választani kell a szövetségesek és a tengelyhatalmak között.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A jeruzsálemi főmufti Berlinből felszólította az arabokat, hogy minden eszközzel vegyék fel a harcot az angolok ellen.

Buenos Aires. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Március 6-án egy olasz buvárhajó a brazil partok közelében megtorpedözött egy brazil gőzöst. 124 ember életét veszítette.

Tunisz. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A Mareth vonal ellen megindult a német és olasz csapatok visszaverték és az ellenséget messze visszavetették.

Olasz torpedóvető repülőgépek sikere egy angolszász hajókaraván ellen

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1028. közleménye: A Földközi-tenger nyugati részén olasz torpedóvető repülőgépek megtámadtak egy három gőzösből álló ellenséges hajókaravánt. Két egyenként ötezer tonnás gőzöst elsüllyesztettek. A harmadik hétezer tonnás gőzös oldalára dőlve megállt. Ellenséges gépek csütörtökön néhány bombát dobtak le Nápoly környékére és Siracusa tartományra. Emberéletben nem esett kár. Az anyagi kár csekély. Egy ellenséges gép a tengerbe zuhant.

Minden szovjet támadási kísérlet összeomlott az oreli és vjaszmai szakaszon

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájképző Iroda jelenti a keleti harctérről: A bolsevisták Oreltől délre és Vjaszma vidékén, valamint Sztaraja Russzánál csütörtökön is folytatták kétségbeesett támadásaikat. Kísérleteik rendkívül súlyos ember- és anyagvesztésük mellett meghiúsultak. Orel térségében a németek 46 bolsevista harckocsit pusztítottak el. Vlaszmatól délre három bolsevista páncélos dandár, megfelelő számú lövézhadosztállyal, reggeltől késő estig rohamozta a német vonalakat anélkül, hogy egyetlen helyen is sikerült volna behatolni a német állásokba. Több ezer bolsevista holttest borította a csatamezőt. 93 bolsevista páncélos harckocsi pusztult el ezekben a harcokban. Sztaraja Russzánál a bolsevisták több ezer halottat, 18 páncélost, nagymennyiségű hadianyagot veszítettek. A német vadászpilóták

lők 56 bolsevista repülőgépet lőttek le. Két bolsevista gépet a német légvédelmi tüzéség semmisített meg.

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda katonai munkatársa írja: A keleti arc-

Fej-
és derékfájás, idegesség, émelygés, tisztátalan tejint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMO**

vonalon beállott fordulat azzal a csodálatos eredménnyel is járt, hogy a szovjetoroszok, angolok és amerikaiak hirtelen olvadástábornokba bíznak. Mint a zsidók a Messiást, úgy várják most az olvadást. miután előzően a telet mondták a tengely legnagyobb ellenségének. A szovjet tábornokok reménye most a sár és

Súlyos harcokat vívnak tenger-alattjárók az Atlanti-óceánon

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A védő főparancsnoksága közli: Charkov-Bjelgorod és a Kurszktól északnyugatra lévő harcterületen a német támadás széles arcvonalon eredményt ért el. A Charkovtól délkeletre bekerített szovjet erők maradványait megsemmisítettük. A fegyveres SS kötelékei meglepetészerű előnyomulással elfoglalták Bjelgorod városát. A Grossdeutschland páncélos hadosztályok Boriszovkánál ellenséges támadások elhárítása után messze keletre nyomult előre 37 páncélost megsemmisítettünk. Vjaszmatól délre és Sztarajaruszánál a bolsevisták áttörési kísérletei súlyos veszteséggel végződtek. Csupán Vjaszma szakaszán 93 ellenséges páncélost semmisítettünk meg. A légierő erős kötelékei támadásaikkal támogatták

ebbe vetik bizalmukat az angolszászok is. A német ellentámadás azonban mindezeket túltezi magát és hatalmas erővel alakul ki

Berlin. (Interinf.) Az angol 8. hadsereg két napon át erős gyalogsági erőkkel támadott és súlyos veszteségek mellett eredménytelenül támadta a Mareth vonal előtti tengelyállásokat, csütörtökön kénytelen volt messzemenő átcsoportosítást végrehajtani és lemondani a hadműveletek folytatásáról. Rommel seregeinek arcvonalán általában nyugalom volt. Mindenesetre számolnak azzal, hogy az angol csapatok az átcsoportosítás után újra támadni fognak annál inkább, mert Montgomerynek okvetlenül birtokba kell venni az egész Mareth vonal előtti tengelyállás rendszert, mielőtt megkockáztatná páncélosok bevetését.

A tuniszi északi tengerpart mentén harcoló német erők folytatták támadásaikat nyugati irányban. Kemény harcokban 15 kilométert nyomultak előbbre és elfoglaltak egy uralkodó magaslatot. A német sikerek annál kiemelkedőbbek, mert nagy fölényben lévő ellenséggel szemben sikerült elérni és a német veszteségek mérsékeltek, míg az angolok érzékeny veszteséget szenvedtek értékes hadianyagban. Ezenkívül sok a hadifegyver vesztesége is. A többi tuniszi arcvonalon továbbra is nyugalom volt. Gafsa vidékét a tengely erők néhány nappal ezelőtt tervszerűen kiürítették. A légierőt a kedvezőtlen időjárás miatt nem lehetett harcba vetni.

a hadsereg harcait.

Az észak-tuniszi arcvonalon saját támadó vállalkozásaink sikerrel folytatók.

Egy amerikai bombázó kötelék nappal Északnyugat-Németország partvidékét támadta. A lakosságnak, elsősorban Brémában veszteségei voltak. Német vadászok hét gépet lelőttek. Három másik gépet a megszállt nyugati területek felett lőttek le. Gyors német gépek eredményes nappali támadást intéztek egy dél-angliai kikötő ellen. A légierő az elmúlt éjjel Norwich ipari várost és Great Yarmouth kikötőjét támadták. Távozáskor nagy tüzeket figyeltek meg. Három gépünk elveszett. Az Atlanti-óceánon tenger-alattjárók súlyos harcokat vívnak ellenséges hajókaravánokkal. A nagy kiterjedésű hadműveletek még folynak.

MAGYAR HŐSÖK

Farkas Mátyás szakaszvezető

Hősies bátorságával emelkedett ki bajtársai közül a szovjet ellen vívott harcokban Farkas Mátyás szakaszvezető.

1942. december 5-én az ellenség heves támadást intézett Kolybelka mellett saját vonalaink előretolt támpontjai ellen. E támadás során Farkas szakaszvezető szakaszának egyik raja, miközben elkeseredetten küzdött a rá tört tulerővel szemben, válságos helyzetbe került, mert a bolsevisták hátába kerültek és körülvették. Farkas szakaszvezető ebben a kétségbeesett helyzetben sem vesztette el bátorságát, hanem embereit kitartásra buzdította, szívósan kitartott elszigetelt helyzetében is. A körülzárt raj rugalmas védelmével sikerült is megakadályozni azt, hogy az ellenség állásainkba törhessen. Elszánt magatartásával döntően járult hozzá a bolsevisták támadásának utóbb bekövetkezett végleges visszaveréséhez.

Boráros Sándor szakaszvezető

Parját ritkító bátorsággal és önfeláldozással küzdött az 1942. december 4-én Kolybelka mellett végrehajtott vállalkozásában Boráros Sándor szakaszvezető.

Boráros önként jelentkezett abban a vállalkozásban való részvételre, amelynek célja néhány ellenséges földerőd szétrombolása volt. Vállalkozó osztagát nagy ügyességgel vezette át a Don tulsó partjára s az első földerőd eltorlaszolt ajtaját maga törte be kézigranátójával. Ennek megtörténte után bátran berohant az erődbe, ott több szovjet katonát leküzdött egyet pedig foglyul ejtett. Miután osztaga megoldotta feladatát, ugyancsak nagy körültekintéssel s harcászati érzékkel vezette azt vissza.

Másnap, december 5-én az ellenség az átláthatatlan terep előnyeit felhasználva váratlanul betört honvédeink állásába. Boráros szakaszvezető habozás nélkül rávetette magát a közelben álló négy honvéd élén a szovjet katonákra s elkeseredett közelharccal kivetette elvesztett támpontunkból a bolsevistákat. Hősies és önfeláldozó harc során azonban halálos sebet kapott, amelybe bele is halt. Bátor és önfeláldozó magatartásával mindenkor példája marad a vitéz magyar katonának.

Svédországban új eljárást dolgoztak ki a mógumi gyártására. Stockholm-ból jelentik: (MTI) Minthogy Svédországban nagy a gumihány, Upsalában kidolgoztak egy eljárást mógumi előállítására. Sikerült így új gumit előállítani. A mógumit egyelőre még szerény keretek között állítják elő, óránként két és fél kilót.

Trágyát
elsőrendűt eladunk. Nagyvárad, Husinár sok Szövetség. Közvág. hid. Távbeszélő 19-31.

Magyar nyelven köszöntötte a bolgár követ Nagyvárad közönségét

Nagy sikere volt a magyar-bolgár kultürestnek

A Szigligeti Színházban magas művészi színvonalú és nagyjelentőségű magyar-bolgár estet rendezett az Országos Magyar-Bolgár Társaság nagyvárad-i szervezőténnek előkészítő bizottsága. A színházat magyar és bolgár színekkel ékesítették eszalkalomra a a szorongásig megtelt nézőtérre megjelent a város társadalmának színe-java a helybeli bolgár kolónia tagjaival együtt, akik nagy-ézámban foglalták el a székeorokat és a páholyokat.

A bolgár és a magyar himnusz elhangzása után dr. Soós István francia nyelven üdvözölte a megjelent bolgár előköléségeket, majd magyarnyelvű beszédében megemlékezett arról az őszinte barátságról, amellyel a magyarság és egyben Nagyvárad városa is viseltetett a történelem során a testvér bolgár nép irányában. Hangsúlyozta, hogy midőn Európa nemzetei szörnyű háborúban küzdenek egy jobb jövőért a diadaldiadalra halmozó és önmagát felülmúló hatalmas német világhatalom, továbbá Olaszország és Japán oldalán, jól esik az a tudat, hogy a sorsdöntő küzdelemben Európa északi részén a rokon finn nemzet barcol, déli részén pedig a testvéri és baráti bolgár nemzet keményen fogja a kardot és féken tartja mindazokat, akiknek velünk szemben és vele szemben is elleneéges szándékai vannak. Beszéde végén a polgármester francia nyelven üdvözölte a bolgár követet.

Móricz Kálmán országos elnök beszédében megköszönte a polgármesternek, mint a Társaság helyi szervezete elnökének a munkát, melyet az alakulás érdekében folytatott. Rámutatott, mennyire fontos, hogy a vidék átérzi a külpolitikai kérdések fontosságát, különösen olyan helyen, mint Nagyváradon, melynek húsz éven át szenvednie kellett azt a ezomorú tanítást, hogy amit a magyar külpolitika akar, az bűn.

A magyar külpolitikának egyik jellemző vonása a bolgár barátság. Ezért különöse szeretettel karolják fel a Bolgár Magyar Társaságban ennek a célnak ápolását. Ma mindenkinek áldozatkész lélekkel kell szorgalmaznia a magyar külpolitika szent céljait, mert csak ezáltal tudunk hazánk számára biztos jövőndöt előkészíteni.

A magyar-bolgár barátságunk nincs éle senki ellen és arra épül fel, hogy a két nemzet között évszázadok óta semmi érdekellentét nincs. Az érdekek azonosasága, a barátság és szimpátia kölcsönös a két nemzet között. A mult századokban a törökökkel szemben közös harcban állottunk a a huszadik század derekán őszinte és nyílt barátsággal nyújtotta kezét egymásnak a két fajlag rokon nemzet.

Tosev bolgár követ beszéde

Asután Tosev bolgár királyi követ mondott franciayelvű beszédét, melyben hálás köszönetét fejezte ki Nagyvárad város vezetőinek, főispánjának és polgármesterének, az itt élő polgárok-
nak a vendéglátásért, melyet itt élvezett. Különöse melegséggel üdvözölte saját nemzetét nevében a magyar-bolgár barátság pionírjait és biztosította őket, hogy a legnagyobb érdeklődéssel és hálával kísérik működésüket, a két rokon nemzet között fennálló barátság kapcsolatának további kimélyítésére.

Ezt nemcs és szép feladatnak tartja, különösen olyan két nép között, mint a magyar és a bolgár, amelyet évszázad-

dós barátság ezalái kötnek össze. Asután történelmi áttekintést nyújtott a két nemzet között a századok során mindig fennállott baráti kapcsolatokról és ki-mutatta azt a csodálatos párhuzamot, amely a két nemzet sorsának alakulásában megnyilvánult. Ezt a párhuzamot-
eéséget és az érzések közösségét asilárd házianak tekinti arra, hogy a két nemzet a jövőben is gyümölcsöző együtt-működésben halad a megadott úton to-
vább.

A bolgár követ beszédét magyar nyel-
ven fejezte be. Köszöntötte a város polgárságát és kijelentette, hogy nekünk bolgároknak és magyaroknak különösen most kell kéz a kézben halad-
nunk, hogy elérhesük az igazságon alapuló és életlehetőséget biztosító szebb jövőt.

A követ beszédét a közönség szünni nem akaró éljenzéssel fogadta.

Az est művészeti részének fénypontja Dorita Boneva bolgár operanékeső szereplése volt, aki előbb bolgár, majd magyar dalokat énekelt. Rokonszenves megjelenése, kifejező előadói modora, sok keleties vonást feltűntető tempera-
mentuma csak fokozta a hatást, amelyet

különösen az alsóbb fekvésekben tün-
döklően érvényesülő hangjával és ének-
tudásával elért. A nézőtérben ülő bolgá-
rok boldog lelkesedéssel hallgatták népi
dalaikat a világhírű művészno interpretá-
lásában, a magyar számolknál pedig a
magyar közönség rajongó tetézése ki-
éerte a magyarul is tökéletes kijetéssel
és jellemző erővel előadó Dorita Bo-
newa énekét. A hallgatóság nem tudott
betelni a rendkívüli művészi élmény-
nyel a számtalanszor kitapeolta a nagy-
tehetségű bolgár énekesnőt, aki szívesen
megismételte dalait és műsoron kívül is
több számmal kedveskedett a nagyvá-
radi közönségnek.

Járay József, a budapesti operaház
tagja két műdalt énekelt kísé hidegen
csengő, de biztosan kezelt tenorjával és
nagy sikerrel.

Kálmán Etelka szolótáncos, külön-
esen egyéni kivitelű magyar rapszódiaja,
magával ragadták a közönséget és lelkes
tapasztalálta meg a kiváló balerina
nagy technikai kézséget és belső átél-
séget elérülő teljesítményét.

A kultürest, melyet a bolgár és ma-
gyar himnusz hangjai nyitottak meg, a
Rákóczi indulóval nyert befejezést.

Megalakult Nagyváradon a magyar-bolgár társaság első vidéki fiókszervezete

Dr Soós István polgármestert választották meg a fiókszervezet elnökének

Nagyvárad. Saját Tud. Jelentős és külpolitikai szempontból is figyelemreméltó esemény zajlott le pénteken este fél hat órai kezdettel a város háza dísztermén. Nagyvárad város magyar társadalmá az itt élő magyar és bolgár állampolgárságú bolgárokkal karöltve megalakította az Országos Magyar-Bolgár társaság első vidéki fiókszervezetét.

Az alakuló ülésen a város magyar társadalmának különböző rétegei és helybeli bolgár kolónia tagjai nagy számban vettek részt. Az elnök, emelvényen vitéz técsői Móricz Kálmár, a Társaság országos elnöke s mellette dr Hlatky Endre főispán és dr Soós István polgármester ültek, az emelvény előtti díszhelyeken Toseff Dimitriev budapesti bolgár követ, a Társaság díszelnöke és a kíséretében lévő Svetkivics Lázár követé-
gi titkár foglaltak helyet.

Az ülést técsői Móricz Kálmán nyitotta meg, meleg szavakkal üdvözölte a város vezetőségét s megköszönte, hogy annyi megértéssel viseltettek a magyar külpolitika egyik alapvető tényezője a bolgár-magyar barátság iránt.

Dr Hlatky Endre főispán a város nevében üdvözölte a társaság díszelnökét s utalt a magyar-bolgár kapcsolatokra és arra a szeretetre, amelyet minden magyar érez a szorgalmas és vitéz bolgár nép iránt.

Az országos elnök felkérésére ezután dr Soós István felolvasta a Magyar-Bolgár Társaság nagyvárad-i csoportjába már beiratkozott tagok névsorát és ismertette az alapszabálytervezetet, amelyet az alakuló ülés közfelkiáltással jóváhagyott. Erre az elnök a Társaság helyi csoportját

megalakultnak nyilvánította.

A tisztikar megválasztása következett. Sofronovics Károly pékmes-
ter javaslatára elnöknek dr Soós István polgármestert választották meg, majd az elnök előterjesztésére alelnökké dr vitéz Nadányi János vármegyei alispánt és dr Dalló Gyula városi tanácsnokot, titkárrá dr Csapó Ferenc aljegyzőt, pénztárossá Papp Lajos idegenforgalmi vezetőt, ellen-
őrré pedig Sofronovics Károly pék-
mestert, a nagyvárad-i bolgár kolónia elnökét választották meg.

Választmányi tagok: dr Hlatky

Endre, dr Czifra Kálmán, Gyapay László, Pöstyéni Márton, dr Nagy Dezső, vitéz Moldoványi István, Sullyok István, dr Schriffert Béla, Sofronovics Dávid, Doszu Demeter. A számvizsgáló bizottság tagjai: Rozsly István, Krauss Sámuel, Fenessy László, Baicsov Dimitrov, Sztóján Csotokliev.

A választmány és a számvizsgáló bizottság megválasztása után a polgármester szólásra emelkedett s többek között a következőket mon-
dotta:

A polgármester beszéde

— 1941 október 16-án Budapesten a bolgár királyi kormány nevében Filov Bogdán miniszterelnök, bolgár kultüsz-
miniszter, a magyar királyi kormány nevében Hóman Bálint kultüszminiszter aláírták azon kultüregyezményt, amely hivatva van a kölcsönös barátság és testvéri szeretet jegyében Bulgáriában a magyar, Magyarországon a bolgár kultü-
rárt ápolni és fejleszteni. Ez a kultü-
egyezmény nemcsak papirosforma, hanem szavakba öntése a két nép évszázados baráti érzelmeinek, amely baráti érzelmeket s közös mult, a közös szenvedés és a közös jobb jövőbe vetett rendíthetetlen hit tart össze. Legutoljára is együtt harcoltunk 1914—1918-ig és együtt szenvedtünk el a megaláztatás 22 évét, majd ugyanabban az időben együtt örvendtünk a feltámadásnak.

— A magyar-bolgár társaság célja az egyesület alapszabályai szerint a magyar és bolgár társadalom, valamint a magyar és bolgár kultüra között fennálló kapcsolatok ápolása és fejlesztése. A társaság ezen célját időnkint társas összejövetelekkel, tanulmányi utakkal, elő-

adásokkal, hangversenyekkel és kiállítá-
sokkal igyekszik elérni.

— A nagyvárad-i fiókegyesület, amí-
dön ma hivatalosan is megalakul, ezíntén intenzíven akarja szorgalmazni azt a bolgár-magyar kultüközeledési célt és testvériesen egyesíti magában úgy a magyar társadalom reprezentánsait, mint az itt élő bolgár kisebbség tagjait is.

— Beméltük, hogy a mai megalakulás példasdó lesz Magyarországon többi vidéki városaira nézve is és mindenütt megindul intenzívebben a kultükapcsolat ápolása és a magyar-bolgár barátság fejlesztése, amelyre mindkét népnek oly nagy szüksége van.

— Ebben a reményben foglalom el e tiszteget és Isten áldását kérem úgy az egyesület, valamint mindkét nemzet jövőjére és boldogulására.

Beszéde végén a polgármester francia nyelven üdvözölte a bolgár követet s ezzel az alakuló ülés végetért.

Kövéházakban és vendéglőkben kérle Magyar Lapok-at

Egyházi méltóságok hamisított leveleit közli a szovjet sajtó

Stolint a zsidóság védelmezőjének hirdeti a moszkvai hitközség feje

A moszkvai kormány hiába kürtölte szét a világban, hogy a Szovjetunió templomainak kapui újra megnyitottak a hívők előtt, mert a hirt az egész külföld kételkedve fogadta. A szovjet agitáció most új trükköt talált ki, hogy minden hihetetlenkedő külföldi kételyét szétoszlassa. A szovjet sajtóban ujabban gyakran jelennek meg Sztalinhoz intézett levelek, amelyekben különböző egyházak lelkészei az ég áldását kérik a vörös diktátorra vagy más módon biztosítják őt hűségükről és ragaszkodásukról.

Első helyen áll köztük a jólismert „Sergiusz moszkvai metropolita”, de még így sem hihető, hogy a vallás leple mögé bujt propaganda ezt az írást bemutatta a metropolitának. Habár az orosz nyelvben — akár a magyarban — a tulajdonnevek és Isten nevének kivételével minden főnevet kisbetűvel írnak, ebben a levélben Sergiusz az „Isten” szót sohasem. Sztalinhoz intézett „On” szót pedig mindig nagy betűvel írja. Eltekintve az emelgően alázatos stílustól, ugyanilyen íráshibával van tele a szovjet-kormány által nemrégiben kinevezett „Nikoláj kievi és halicsi metropolita” üdvözlő irománya. Még gyanúsabb Kallisztnatosz georgiai püspök levele, amit ellehszenve miatt már gyakran bántalmaztak s üldöztek a bolsevisták.

Hasonló fenntartással kell fogadni Grego, az örmény papság vezetőjének állítólagos üdvözlését. Elődjét négy évvel ezelőtt a GPU ölette meg, ő maga szinte mindennap várta letartóztatását, tehát nem valószínű, hogy hódolatteljes szavait belső kényszer hatása alatt írta volna.

Az ámtás legvalószínűlenebb kísérletét képezi a mohamedán lelkészség vezetőinek két levele. Az egyik bizonyos Abdurrahman Razulev mufti írta alá. Köztudomású, hogy muftit csak a hadzsina nevezett mekkai zarándokok gyűlése választhat. A Szovjetunióban pedig az utóbbi 25 év alatt egyetlen ember sem kapott engedélyt Mekkába zarándokolni, az országban már régóta sem mufti, sem bármilyen mohamedán lelkészi hivatal nincs. A másik levél szerzői arra számítottak, hogy nem ismerjük eléggé az aláírónak jelölt Ischán Blachán Abdul Medzsid Kán Oglu-t, hivatalos címén „Közép-Ázsia mohamedán lelkésze”. Ez az ember a bolsevista uralom kezdetén Turkesztánban élt mint egy kolozhoz tagja, majd eláruló lett egy üzletben. Mostani kinevezéséig még a nevét is elkelletti titkolnia. Igaz, hogy most tényleg Tas kentben él és egyike azon kevés mohamedánoknak, aki túlélte a GPU működésének legsötétebb korszakát. Ezt csupán annak köszönheti, hogy a bolsevizmus óta sohasem foglalkozott

vallási dolgokkal és semmiféleképpen nem terelte magára a népbiztosok figyelmét. Hogyan és miért kapta fenti címét és hivatalát, egyelőre ugyanis titok.

Az említett levelek megszóvegezésénél a valószínűségnek még csak látszatát sem próbálták felkelteni. A szovjet kormánynak nem is saját lakosságát kell meggyőzni szándékairak őszinteségéről, hanem a hiszékeny angolszászok szemébe a vallástürelmet porát hinteni.

Hanem legyünk tárgyilagosak: van egy a hódolattól csepegő irások közt.

Ahol a szállodák e'áre fizetik az árcedágitásért járó pénzbüntetéseket

Monaco is megérzi már a háboru sulyát

(MN) Európa legboldogabb országa, a parányi monacoi hercegség szintén érzi a háboru sulyát. 21.000 polgára ugyan még ma sem fizet adót, mert a montecarlói játéktarlang még mindig vállalni tudja az összes kiadásokat, az élelmiszeradagolás, az elsötétítés és a háborus idők több velejárója azonban ide is megtalálta az utat. Monte Carlo olyan a háboru negyedik évében, mint egy a kaszinó játéktérmeinek

amelynek igazságát mi is elismerjük. Ezt ugyanis Csobruzszi, a moszkvai zsidó egyházközség vezetője írta aki szerint „Sztalin a zsidóság védelmezője”. A levélben semmiféle alaki vagy tárgyi hiba nem található, hiszen a zsidók őszinte üdvözlését nem kell hamisítani, még a mindenható GPU-nak sem. (TFK)

őreg dámai közül, akik fátylakkal, hosszú, fekete csipkekesztyűikkel és vörös vagy zöld bársonyruháikkal a multat szimbolizálják — írja egy elegikus hangu francia tudósítás.

A hatvan játékasztal közül már csak 20 van üzemben. A szállodák legnagyobb része zárva van. Az elegáns üzleti utcákon egymást érik a zárt üzletek, lehuzott redőnyekkel 1939 szeptemberi dátummal a következő

felírás: „Atmenetileg zárva”.

A pompás tenispályák, melyeken azelőtt a világ krózsui nyúzsógtek, érván, begyepesedve buslakodnak.

Az irtagnak, vagy a boldogabb mult szimbolumaként itt maradt néhány vendég méltó ellátásáról szervezett feketekereskedelem gondoskodik. Egyes szállodák még most is mindent nyújtani tudnak, ami szem, száznak iingere. Igaz, hogy csak kevesen dözölhetnek: egy reggeli 300 frankba kerül, egy ebéd ára az 1500 frankot is eléri. A pincérek egy egész hónapi munkájukkal sem keresnek annyit, amennyit a vendégeknek egyetlen vacsoráért ki kell adnia. Dehát a vendégeknek kell végeredményben az új adót is megfizetni, melyet a szállodák bevezettek: a szállodatulajdonos, hogy a rendőrség munkáját megkönnyítse, előre fizeti a fekete kereskedésért és ártullépésekért járó pénzbüntetéseket.

A partra, ahol azelőtt gondtalan gyermekek építettek homokvárakat, most erődök állanak. A strandra vezetó utat drótakadályok zárják el a sziklák mögöl ágyuk és géppuskák torka ásit a tenger felé.

Nanking-Kina, a japán háborus gazdálkodás leggazdagabb nyersanyagforrása

Köszénből és kősóból már tetemes kivitele van az ujjáépülő országnak

A Japánban megjelenő „International Economy” rendkívül tanulságos áttekintésben ismerteti a Japánnal aktív katonai szövetségben álló Nanking-Kina hadifontosságú nyersanyag-tartalékait és a termelés fokozásában elért sikereit.

Észak-Kina tervszerű gazdasági feltárására az első lépések már közvetlenül a kínai konfliktus kitörése után megtörténtek és elsősorban a közlekedési hálózat kiegészítésében és egyes addig kihasználatlan nyersanyagforrások feltárásában álltak. 1941-ben a konfliktus korából származó gazdasági zavarok kiküszöbölése és a normális helyzet visszaállítása céljával új szakasz kezdődött, melynek legfontosabb eseménye az ötéves iparfejlesztési terv felállítása volt. Japánnak a nyugati hatalmakkal való háboruja következtében ez a terv az előirányzott ítemben nem

kerülhetett ugyan megvalósításra, azonban az új stratégiai szükségleteknek megfelelő változtatásokkal még mindig, Észak-Kina gazdasági ujjáépítésének alapjául szolgál.

1941 decemberétől

kezdve Nanking-Kina, mint Japán stratégiai és gazdasági támaszpontjának jelentősége hirtelen még jobban megnövekedett, ami az erőfeszítések fokozásában is kifejezésre jut. Észak-Kina széntermelése például, mely már messze túlszárnyalta az egyébként szintén tekiütélyes mandzsuriai termelést. Észak-Kina ma már nemcsak saját szükségletét tudja teljesen ellátni, hanem Japánba. Közép-Kinába, sőt Mandzsukóba is szállít szenet, legutóbb pedig a japán ellenőrzés alá került délázsiai területekre is megkezdte a szállítást. Japán és Mandzsukó vasipara elsősorban északkínai szenet használ. Bár ilyenformán Nanking-Kina szénkiaknázása rendkívül magas szintet ért el az ország iparosítására irányuló tervek kapcsán, a termelés további fokozására is szükség lesz.

Hasonló örvendetes

fejlődést mutat Észak-Kina vasérci termelése. A lungyeni vasércbányák termelése teljesen elérte az ötéves

tervben kitűzött előirányzatot. Ezzel szemben a tervezett alumínium-ípar kiépítése délázsiai japán szerzemények gazdag bauxittelepei folytán fölöslegessé vált, úgyhogy Kina tim-földelőfordulásait tüzálló anyagok és különböző csiszoló anyagok gyártására akarja felhasználni. Észak-Kina egyik legjelentősebb hadifontosságú ósványkincse a kősó, mellyel egész Kelet-Ázsiában az első helyet foglalja el. A kínai kősótermelés az ország egészét szűkegletlenül kívül eddig az egész japán szódaipar nyersanyag-szűkegletét is el tudta látni, a só ipari jelentőségének rohamos növekedése azonban mégis kívánatosá teszi a termelés további fokozását is.

Az ötéves tervben végrehajtott változtatások középpontjában nagyszabású szénceppfolyósító gyárak felállításának tervei állanak. Ezeknek a terveknek megvalósítása az „International Economy” szerint Észak-Kina gazdasági életének szerkezetét lényeges módosításnak fogja alávetni. (MN)

Szlovákiában is március 29-én vezeték be a nyári időszámítást. Pozsonyból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Szlovákiában március 29-re virradó éjjel bevezetik a nyári időszámítást.

Törődés lesz!
TAVASZI KABÁTJÁT, BALLONJÁT
 adia most, idejében **tisztíttatni**
VÉGH céghez Bémer-tér 2, Lillom-utca 2.
 Szent László-tér 1.

Igy harcolnak a bolsevista hadsereg katonái

— A honvéd haditudósító század közlése —

A világtörténelem tanúsága szerint az ellenfél lelkisnyílása mindig végzetes taktikai hiba volt. Illetékes katonai körök nem is egyszer hangsúlyozták, hogy a keleti hadszíntéren a világ legelszántabb, kitűnően felszerelt és legkegyetlenebb ellenségével áll harcban a magyar. A nagy téli csatával kapcsolatban talán nem lesz érdektelen néhány kapcsolatot vetni az orosz katonáról, az orosz harcmódorról.

Az egybehangzó fogolyvallomások szerint szinte kétségtelen, hogy az orosz nem szívesen harcol. Ismeretes azonban előttünk is Sztalin bizalmas parancsa, amelyben végső ellenállásra kényszeríti bizalmas hivatást és golyót ígér minden meghátráló számára, sőt a családjuk kiirtását is kilátásba helyezi. Jól tudják a politrukok és a parancsnokok is, hogy mi sem könnyebb Szovjetországban, mint kegyvesztettnek lenni. Ilyenkor egy kézlégintés elintézi sorsukat. Tudják: ha nem sikerül a vállalkozás, halál a jutalmuk! Ezért alantasakra is a legszörnyűbb büntetést, a kegyetlen halált osztják ki, ha nem engedelmessé válnak. Így az orosz katona számára nincs más választás: harcolnia kell, hiszen ily módon még mindig fennáll a reménynek az a lehetőség, hogy valahogy megússza a háborút. Olyan, mint a csapdába esett patkány: küzd, verekszik, harap és karmol utolsó lehetéig, a legreménytelenebb helyzetben is. Ezért veszedelmes! Nem meggyőződésből harcol, hanem az életéért!

Az orosz katona igénytelensége

Az orosz katona a végtelenségig igénytelen és szívós. Nem számít nála, jő-e a ruhája, vagy rossz. Elél hatékonyan a zabpehelyes, vagy napraforgómagon. Mindegy számára, hol alszik, hová veti a sorsa. Az emberélet mindig olcsó volt Oroszországban, akár a hírhedt Ohrana, a cári titkosrendőrség, akár a még hírhedtebb GPU intézte is a sorsukat. Mostoha és keserves élete volt a cári abszolutizmus muzsikjának is, de még keservebb, mondhatni állati sor volt osztályrésze a bolsevizmus „tovarisának”. A kancsuka és a terror gondoskodott mindig arról, hogy az orosz kisember életigénye ne nőjön túl ezen az állati soron! Érthető, ha az orosz érzéketlenné vált sok minden iránt, ha jobban bírja a nélkülözéseket, a zord idő viszonyosságait, az éhséget, a koplalást, jobban tűri a szenvedést. Ősi ösztönök vezérik a terepen, úgy tud settenkedni a vízmosások, bozótok között, mint valami orda, napokon át képes mozdulatlanul megbujni a mocsárban, sőtét erdők mélyén, vagy éppen a fák tetején. Láttam, amikor néhány orosz ötlépesre bevárta frissenásott válligérő gödrében a 22 tonnás harcokcsijainkat és csak azután próbálták lőni a harcokcsit nehézpuskával, dobálták hatástalan kézigránátjukkal. Nem a hősi halálmegevető bátorsága volt ez részükről, hanem a ragadozó vadak harcmódora, ösztöne, amely leshől lendíti támadásra a kiszemelt préda felé. Az acélszörnyek a gödör fölé hajtották és 22 tonnás súlyukkal elevenen temették be mindannyiukat.

Csak így érthető meg az is, hogy

nem éreznek megindulást, részvétet, ha mellettük kilövik bajtársukat. Az orosz a halált is úgy fogadja, mint az elkerülhetetlen rosszat, amilyenben élete folyamán elég sok része volt. Eldurvult a lelke, közönyössé vált minden iránt. Náluk nincs meg a hősi halottak iránti megbecsülés. Elesett bajtársukat otthagyták temetetlenül, és csak akkor látnak „eltakarításukhoz” ha már elviselhetetlen környékülön a levegő. Ilyenkor valamelyik közeli horhos mélyébe dobják bajtársaik holttestét s néhány kapa földet szórnak rájuk. A legemberségesebb „végtisztesség”, amit az oroszok részéről tapasztaltam, a tömegsírba való elföldelés. Hatalmas gödröt ásunk — egy véres csata után történt ez, amikor különösen sok veszteségük volt

Kiméltelen és alattomos a bolsevista harcokban

Ugyanilyen kiméltelenség és alattomoság jellemzi a bolsevista harcmódot is. Azt a nagy küzdelmet, amely napjainkban is lankadatlan s egyre fokozódó heveséssel tombol a széles keleti arcvonalon, szovjet részről bízhatatlan ember- és anyagpazarlás jellemzi legjobban. Hulláhegyek emelkednek a szövetségesek védővonalai előtt. Nem számít az emberanyag!

Az orosz általában véve rossz támadó. Éppen ezért rendelte el Sztalin a „rohamcsoportok” megszervezését. A német hadseregparancsnokság általános tájékoztatója szerint az orosz főhadiszállás 1942. január 10-én rendelkezett ki ilyen rohamcsoportok alakítására a déli arcvonal főparancsnokságának. Lényege az volt, hogy a védelemben átment szövetséges csapatoknak nem szabad légzési szünetet adni. E célból a „tüzérségi előkészítés” helyett „tüzérségi támogatást” kell alkalmazni, amely abból áll, hogy nem tüzérségi előkészítés után, hanem már ágyudörgés alatt támad a gyalogság!

Az ily módon megszervezett rohamcsoportok legénysége válogatott, mindenre elszánt emberekből áll. Parancs-

— és a gödör fenekére fektetnek fejével egymás mellé öt hullát. A másik öt halottat keresztbe, ugyancsak fejével egy irányban. Majd újabb ötöt a tetejére, ismét keresztbe. Akárcsak cdahaza a fűrésztelepen a farakások, úgy magasodik a hullagula! Végül mésszel locsolják be a gödröt és betemetik.

Csak ilyen eldurvult lélekkel vete-medhetek arra, hogy 1941 telén Moszkva előtt az elesett orosz katonák holttestemeiből építettek barikádokat! Valahonnan északra, a finn arcvonalról jelentették nemrégiben, hogy az oroszok az eltemetetlenül hátrahagyott katonáikat elaknásítják, a holttesteket összekötik, hogy az elföldelés megkísérlésénél felrobbanjanak és halálra sebezzenek támadóikat!

nokaik, tisztjeik, altisztjeik rendszerint a bolsevizmus fanatikusaik, elvakult emberek, talán éppen hírhedt vörös terrorfiúk, a véreskezű hóhérlények soraiból valók. A támadást ezek a rohamcsoportok kezdik.

Védelemben az orosz sokkal értéke-sebb katona. Este megszállnak egy terepszakaszt, reggelre már minden emberük beásta magát, kiépítette védőállását! Itt kitartanak az utolsó percig, közel engedik magukhoz ellenfeleket s akkor ütnek rájuk tüzzel. Makkacs kitartásuk a védelemben, évszázadok óta közsímet jellemvonásuk. A tervszerű visszavonulásnak valóságos mestere az orosz katona. Tapasztaltuk a nagy tavaszi offenzívánál. Foglyot, zsákmányt, jelentősebb tételben csak a katlancsata befejeztével ejthettünk. Sávhatárunk két szélén tervszerű ellenállást fejtettek ki az offenzíva megindulásakor, hogy támadásuk lendületét fékezze s visszavonulásuknak időt adjanak. A visszavonult részek pedig Tim előtt a harcokcsiarokban foglalták el a már előkészített védőállásukat. A hidakat felrobbantották, az utkereszteződéseket, a felrob-

bantott hidak környékét aláaknáz-ták.

Az aknát egyébként is szeretik alkalmazni. Elhagyott házakba telepítenek be aknákat, hogy ajtónyílásra, vagy valamelyik butor megmozdítására felrobbanjanak és levegőbe repítsék az épületet. Védőállásaikat tökéletes műszaki zárral erősítik meg. Elfordult, hogy kutyákra szereltek aknákat, amelyek már gyenge érintésre is robbantak és a szerencsétlen állatot a támadó szövetségeseink közé kergették. Többször azonban vissza-felé sült el a terv, mert a kutyák nem az ellenség, hanem az oroszok sora-nak szaladt, borzalmas pusztítást végezve saját soraikban. Legutóbb pedig — amint már fentebb említettem is — még hősi halottaikat is aknákkal kötötték össze!

Alattomos harcmódoruk sok másban is megnyilvánul. A moszkvai vörös rezsim már régen felrugta a nemzetközi egyezmény legelőnyösebb szabályait is. Sokszor támadtak idegen egyenruhában megfélemlítésül.

Repülők is tulnyomórészt éjszaka, alattomosan támadnak. Találati vajú-színűségük ugyan kevés, hisz Oroszország elég nagy ahhoz, hogy legyen hely hová esnie a gyilkos terheknek. De sokszor nem is annyira talál akarnak, mint inkább ellopni az éjszakai nyugodalmat, rombolni az ide-geket. Ha éjszaka mégis célzott dobást akarnak leadni, ezt is ravaszul csinálják. A vezérgép elől kioltja a Sztalin-lámpát. Mögötte jön a bomba, leállítja motorját és észrevétlenül a Sztalin lámpa fölé húz. Így ereszkedik a cél felé, csendben, akár kétszáz méternyire is le s csak azután dobja ki bombáit.

Tudom: hézagos kép ez, de csak néhány karcolatot akartam vetni az orosz katonáról, harcmódorokról, harc-eszközöikről. Am ez a néhány kusze adat is elégséges ahhoz, hogy rádöbentsen: valóban mennyire „totális” ez a háboru, nemcsak egyetemleges-ségében, hanem végrehajtásaiban, módszerében is! Talán sikerül ezzel is megértetni: mostani harcunk az ázsiai romboló düh ellen miért kereszt-hadjárat!

KIZAK LÁSZLÓ főhadnagy

TALÁLKOZÁS

Írta: Ujházné Tóth Mária

Nem tudott magának számot adni róla, hogy hány nap mulhatott el ebben az eszméletlenségben. Hetek, órák voltak-e, vagy csak percek? Hogy is kezdődött?

Az oroszok rohamoztak szünet nélkül, egész nap. Bömböttek az ágyuk, kattogtak a gépfegyverek és jöttek, egyre jöttek végelethatalatlan sorokban. Jöttek, de sokan közülük soha sem mentek vissza. A magyarok is a helyükön voltak. Süvítettek a gránátok, idegenszavú jajgatások, nyögések hallatszottak, vezényszavak pattogtak. Az állások szilárdan állottak.

— Csak egy félórát tartatok ki még fiúk! Már jön az erősítés. Most kaptam a telefonjelentést — hallotta még Sámson főhadnagy úr jólesmert hangját, azután egy erős ütés a nyakán és érezte, hogy meleg hullám önti el a hátát. Fájdalmat nem érzett, csak valami ki nem mondható fáradtságot. Ez a forróság, mely lassan egész testét elárasztot-

ta, szinte jól esett, mert pogány hideg volt.

A nevét hallotta. A főhadnagy úr szólította. Megfogta a kezét. Válaszolni akart, de csak mosolyogni tudott. Olyan kellemes volt ez az álomszerű állapot, hogy szinte félt, hogy elmúlik. Egy gondolat villant az agyába: ez a halál, meghaltam. Nagy boldogság áradt szét benne. Hiszen a halál nem is rossz, nem is fáj.

Végtelen rónák felett lebegett. Távorról zenét hallott. Az otthoni kis templom harangjának és a tanító úr harmoniumjának édes hangjai fonódtak össze valami ismerős mennyei dallammá. Fehér és piros pillangók lebegtek a szemei előtt és táncoltak a muzsikára. Először egyenként jöttek, azután összekeveredtek és forogtak, forogtak, míg az örült forgatagból egy piros szoknya lett. A piros szoknya lehajolt és két barna szem mosolygott bele az övébe. A Lidi aranybarna szeméi és mosolygó szája.

Haza kell mennem — gondolta — és a Lidit feleségül veszem. De ez is elűnt. Kisfiú volt és a szilváján ült. A fa alatt Citrom legelt és a Pipacs. Ő vigyázott rájuk és a szilvára is, hogy a gyerekek el ne lopják. A szilva még kemény volt és éretlen. Anyja a piacra szánta. A zsebei, a keze és a szája tele voltak vele. Tudta, hogy nem szabad enni belőle, de a szilva édes volt és a tilos íze minden csemegénél jobb volt.

— Nyissátok ki az ablakot! — hallotta. Igen. Ezt a tanító úr szokta mondani, mielőtt kimenne az udvarra játszani. Ő nem megy ki. Nem is indul. Ő halott. Felelni sem fog. Pedig tanult tegnapi. Mit is? Igen. A házasseretéről magyarázott a tanító úr. Ő is hős lesz, meghal a házáért. De mégis, olyan jó volna még élni, hazamenni szabadságra. Hát hol is vagyok? Nem otthon? Kinyújtja a kezét. A falba üti. Éles fájdalmat érez a karjában és kinyitja a szemét.

— Hála Istennek! Meg van mentve! Mintha valahol messze mondta volna ezt valaki. Kinyitja a szemét és vakító féhérséget lát maga körül. Fehér a fal, az ágyak, az orvos és az ápolónő ruhája,

Bihari bűvópatakok nyomában

— Kessler Hubert érdekes tanulmánya a Búvár legújabb számában —

Kessler Hubert, a kiváló magyar barlangkutató röviddel ezelőtt Nagyváradon is járt és a szabadegyetemen előadást tartott a biharmegyei barlangokról. Alábbi tanulmánya bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat, mivel Biharország a barlangkutatók érdekes, sokszor veszélyes élményeit írja le. (Szerk.)

A Biharhegység Európa egyik legmagyszerűbb karsztvidéke, vagyis barlangképződésre alkalmas mészkőhegység. Ezt a hatalmas, vad hegyvidéket számos rövid vízfolyás jellemzi, amely előbb-utóbb sziklatölcsérben személyelőlt eltűnik és elkezd hosszú titokzatos útját a hegység belsejében. Közben évszázrezdes munkával olyan csodálatos, legnagyobb részben még emberi szem nem látta mesevilágot alkot, melynek felkutatása, megismerése a magyar feltáró barlangkutatók egyik legszebb, legizgatóbb feladata. Ennek az ismeretlen világnak a feltárásához kapcsolódó tudományos és gyakorlati szempontoknak a felismerése készítette a m. kir. Földtani Intézetet, hogy a visszacsatolt Bihar alapos barlangtani vizsgálat alá vegye.

Bár Biharországnak csak aránylag kis része tért 1940-ben hozzánk vissza, a hegységnek a Sebes-Körös által határolt északi oldalán számos forrásbarlang nyílik, amelyek a barlangtani kutatások kiindulási pontjával szolgálnak.

A nagy barlangrendszerek feltárásához ezek a forrásbarlangok sokkal alkalmasabbak, mint a bujtatóbarlangok (ponorok, víznyelők), amelyek még odaát, a románoknál maradtak.

A bujtatóbarlangokat ugyanis a víz a hosszú idő alatt rendszerint annyira elzárja, eltömíti a rengeteg hordalékkal, hogy azok emberek számára hozzáférhetlenekké válnak. A legtöbb víznyelő ma már annyira el van tömődve, hogy nagyobb esőzések, hóolvadások után nem tudja a hirtelen összegyűlő vizet elég gyorsan felvenni; a lefolyástalan víz hosszú időre elárasztja a mögöttes területeket. A felszíni víz lefolyásának, illetve föld alatt való útjának pontos ismerete, a vízvezető barlangok kutatása és az esetleg bennük levő duzzasztó akadályok megismerése ezért árvízvéde szempontból is igen fontos.

A víz kibukkanó helyénél, a forrás-

barlangnál a hordalék rendszerint már nem zárja el az utat a barlang belseje felé, mert a víz azt a barlang elején legnagyobb részben már lerakta. E helyett mély tavak, vízesések nehezítik a behatolást a forrásbarlangokba. A legnagyobb akadály azonban, ami a vízfolyás ellenében hatoló kutatót legtöbbször megállásra kényszeríti, a „szifón”. Így nevezik azokat a helyeket, ahol a barlang boltozata mélyen a patak színe alá hajlik és így lehetetlenné teszi a továbbhatolást, pedig ilyen szifónok mögött gyakran még igen tekintélyes barlangszakaszok várnak felfedezésre.

Norbert Casteret francia barlangkutató 1923-ban a Montespani-barlangban két szifónon bűvárúszással hatolt keresztül és akkor olyan termet talált, amelyikben jégkorszakbeli sziklarajzok és agyagszobrok voltak. Közel 20.000 évvel ezelőtt a víz színe tehát még alacsonyabb volt és lehetővé tette a barlanglakó ősembernek a bejutást a barlangnak azon szakaszába, amelyet azóta szifónok zártak el!

A visszacsatolt Bihar egyik legrégebben ismert és legnagyobb forrásbarlangja a festői révi sziklasorosban nyíló Zichy-barlang. A barlangból ömlő földalatti patak pompás vízeséssel ugyan a mélységben folyó Sebes-Körösbe. A barlangbejárat mellett emelkedik az Erdélyi Kárpát Egyesület turistaszállója.

A barlangbejárat helyén valamikor csak akkora nyílás volt, amin a bővizű patak kiferő. A Bihar kiváló úttörője, feltárója: Czárán Gyula azonban észrevette, hogy kis vízállás idején a víz feltett denevérek röpködnek a mutatkozó szűk nyílásokon keresztül. Ez, valamint a nyílásokba irányított puskalövésnek hatalmas visszhangja megerősítette Czáránt abban a feltevésében, hogy a forrás mögött nagyobb üregek, barlangok vannak. A nyílást 1903-ban kirobantotta és társával, Handl Károllyal csakugyan nagyobb, cseppkövekkel gazdagon dísz-

tett barlangba jutott. Nagy nehézségek árán többszáz méternyire előrehatoltak a barlang patak mentén, míg a patak nagy mélysége végül visszatérésre kényszerítette őket. A következő évben azután öszerakható csónakon követtek a függőleges szaklalfalak közt a föld alatt rohanó sebes patakot folyása ellenében. Közel egy kilométeres hosszúságban tarták fel az érdekes barlangrendszert, de a patak végén levő tónál mégis kénytelenek voltak visszafordulni. A tó túlsó oldalán ugyanis mélyen a víz színe alá hajlott a barlang mennyezete és lehetetlenné tett minden további előrehatolást. Ez volt a „szifónó”.

A barlangot tulajdonosa, Zichy Ödön gróf az Erdélyi Kárpát Egyesületnek adta át kezelés végett. Ez az egyesület azután a barlang elülső szakaszait hidakkal, lépcsőkkel, utakkal a nagyközönség számára is hozzáférhetővé tette, melléje turistaszállót épített, majd a MÁV a szoros túlsó oldalán, megállót létesített és azóta a barlang Erdély egyik legérdekesebb idegenforgalmi látványossága.

A román megszállás alatt azonban igen sokat szenvedett a barlang. A szép cseppköveket barbár módon letördelték és legtöbb helyen egészen ösezfűstőltek, ezért idegenforgalmi szempontból is nagyon kívánatos volt, hogy új, érintetlen szakaszok felfedezésével és hozzáférhetővé tételével a barlang értékét mint látványosságot újra fokozzák.

A Földtani Intézet 1942-ben barlangkutatói munkatervében ezért többek között a Zichy-barlang további feltárása is szerepelt, mely feladattal az intézet igazgatója, Lóczy Lajos engem bízott meg.

Valószínűnek látszott, hogy a patak a fennsík tetején lévő, víznyelőben végződő vakvölgyek egyikéből ered. A tekintetbe jövő terület azonban már román oldalon fekszik, ezért a legegyszerűbb módszerrel, a festői kísérletről le kellett mondanom és a közvetlen bejárásal, illetve a pataknak minden lehetséges módon való követésével igyekeztem az új barlangszakaszok feltárását megkísérelni.

A kutatásnak igen kedvezett az

15 nap alatt
mérlegképes kettős
könyvelő

lesz, ha szorgalmasan dolgozik velem. Érdeklődését adja be »Csak jó számológépjeligére a kiadóba.

augusztusi, hetek óta tartó rendkívüli szárazság, amely a barlangi patak igen alacsony vízállását idézte elő.

Mindenekelőtt a szifónatavat kellett alaposan szemügyre vennem. Az odajutás nem egészen egyszerű, mert a közönség számára hozzáférhetővé tett és jól járható barlangszakasz után kötélen kell a patakmederhez ereszkedni. A sikátorzerű barlangszakaszban, melynek mélyén a patak folyik, a patak mellett vagy két méternyire ott vannak a régi kutatók által elhelyezett, évtizedek óta korhadó fapallók, amelyeken lépésközről lépésre a legnagyobb óvatossággal lehet csak haladni. Ott, ahol ezek végződnek, a mély vízbe kell gázolni. Csónakkal igen bajos lett volna itt közelkedni, mert számos kisebb-nagyobb szelődő, vízesés, zátony, sziklaomlás, stb. akadályozza az evezést. A szifónóvíz gyönyörű tiszta, kiséé kékes-zöldes csillogású a víz. A tó előtt hatalmas homokzónyot rakott le az árvízkor hatalmas erővel a szifón alól előtörő patak. Néhány méternyire beagazoltam a tóba, de nemsokára olyan mély lett, hogy kénytelen voltam az erre a célra magammal hozott légmentesen leforrasztott bádoghengereket magamra csatolni. Így már biztosan a tó felszínén lebegtem, egyik kezemmel a karbidlámpát, másikkal a bányakompaszt tartva. A nyolcfokos víz ugyan nem volt éppen melegfürdő, de az ember a kutatás izgalmában ilyesmirel hamar megelégedezik. Jól megvizsgáltam a tavat határoló sziklalfalakat. A kristálytisza, fenékgig átlátszó vízben jól láthatam, hogy a falak mindenütt a tó fenékgig érnek. A vízben néha felvillant egy ide-oda cikázó barlanglakó, az érdekes vakrák (Niphargus) fehérén áttetsző teste. Majd figyelmes lettem egy mélyen alattam, a tónéken kúszó hófehér élőlényre. Később eikerült ebből nagy nehezen néhány példányt fognom.

A tó nyugati végén erősebb vízáramlást észleltem. A tavat határoló sziklalfal itt nem ért le a fenékgig, hanem — amennyire kezemmel kitapogattam — csak vagy félméternyire a víz színe alá; tehát legalább ennyire kellett a tó szintjét sülyeszteni, hogy a jelenleg a víz alá hajló boltozat alatt keresztülvergődhessenek.

A tó közelében, sajnos, nem voltak a vizet duzzasztó akadályok, ezért az agyagos, kavicsos medret vagy száz méteres szakaszon a lehetőséghez mérten szélesítettük, mélyítettük, hogy a víznek ily módon gyorsabb lefolyást adjunk. A tónál elhelyezett mérce csakugyan mindennap néhány centiméteres apadást jelzett. Csak az aggasztott, hogy kitart-e a száraz időjárás, mert nagyobb eső után fellépő áradás hosszú időre megakasztotta volna munkánkat. Egy heti munka után már vagy 30 centimétert sülyedt a vízszin és akkor a szifón mögül halk, majd egyre erősebbő zúgás hallatszott. Ez biztató jel volt, mert azt jelentette, hogy a szifón mögött nem teljesen megtöltött sziklaöbön folyik a víz, hanem tágabb üregek vannak. A vízszin sülyesztéssel kapcsolatban a túlsó részen is lejjebb szállt a víz színe.

hint a végtelen orosz síkság. Most valami feneketlen puhaságra sülyed. Nem hall, nem lát, csak alszik, alszik. Megint nem tudja meddig.

Amikor felébred, szeme a szomszéd-ágyra táved. Bepólyált fejű bajtárs fekszik ottan. A fehér kötésből csak a két szeme világít. Nézik egymást. A tekintete megakad a sebesült szomszéd fej-lapján: Török Ferenc Kisapáti 1920. Ur-isten! Most segíts! Élek vagy meghaltam? Álom ez vagy igaz? Hiszen ez az öcsém neve. Vajjon mi baja lehet? Emberi formája nincsen. Mozdulna, de nem tud. Vagy nincsenek is karjai? „Ferkóm, kis öcsém, én édes kis Ferkóm”. Csak magában mormolja, hangosan nem meri kimondani.

Igy felüsznek egymás mellett órákig. Uram! Add, hogy ne legyen igaz, add, hogy csak rossz álom legyen! Imádkozza forrón százszor és ezerszer.

— Ez nem lehet a Ferkó, az én szép kis öcsém. Akinek fűzfásipot faragtam a fűzesben, kismadarat hoztam az erdő-ről. Én tanítottam kaszálni és velem rakott először szénásszekeket. Meghalt apánk helyett apaként szerettem, kicsi korában a karomon hordoztam. Uram!

Hát engedted, hogy ez a nyomorék, aki itt fekszik mellettem, ő legyen? Inkább én haljak meg, csak belőle legyen ép ember, Magasságos Isten!

Igy vívódott önmagával a sebesült katoná. A percek ómlábon jártak. Nem történt semmi. Néma csend körülötte. Mintha halottak közt feküdne. Néha egy-egy fej emelkedett fel a többi ágyból és érezte, hogy őt nézik gyanakodva. Szólt volna, de nem tudott. A gyengeségtől, vagy a belső gyötrődéstől?

Valahol egy ajtó csapódott be, az ablak előtt egy szán siklott el és a falon egy pók mászott óvatosan lefelé. A pókot kezdte nézni. Figyelte, hogyan környékezi meg az ostoba kis legyet. Jó volna valamit nézni, nem gondolkozni.

Hopp! Mindjárt megvan! — kiáltott, mert a szegény légy majdnem belement a pókhálóba. Most, mintha valaki köszörülne a torkát és suttogva megszólal a bepólyált fejű ember.

— Te vagy az, Gábor?

— Ferkó, Ferkém! — kiáltotta. — Élsz? Mi bajod? Sokat szenvedsz?

Óvatosan, félve végigsimították egymás takaróját, hogy alatta megvan-e mind a két láb. Megvolt. Hála legyen érte az Istennek, megvolt. A két karjuk

is. Nevettek, beszéltek, kérdeztek. Sokszor egyszerre beszéltek mindketten. De sirtak is. Mert olyan szép volt az egész, hogy könnyek nélkül örülni se lehetett volna. Sirtak hát boldogan, fel-szabadultan és a többi ágyban a többiek velük. A meleg örömhöngyek jólesően szántották végig borostás, sápadt arcukat. Mindegyiknek volt valakije messze, túl a Kárpátokon, aki aggódott érte és akire könnyezve gondolni olyan jó volt. A sok szeretet, amely a szívükben összegyűlt, a távoli kedveseknek szólt ugyan, de a két testvért elárasztani vele: ün-nep volt lelküknek. Sorra előkerültek az otthonról kapott, féltve tartogatott drága kincsek és szegénylős, simogató mo-solytól kísérve, vándoroltak az egymás-rataláltak takarójára.

Ők szinte természetesnek vették és elfogadták, mert még mindig nem voltak benne egészen biztosak, hogy nem álmodnak-e? Hetek, hónapok óta először sok ezer kilométerre a hazájuktól, érez-ték az otthon és a szeretet varázslatos melegét? Pedig tulajdonképpen alig történt valami. Éppen csak annyi, hogy egy kicsi orosz falu hadikórházában két nagy testvér véletlenül találkozott és megfogta egymás kezét.

Az új 50-ik
magyarkirályi osztály sorsjáték
játékterve páratlan esélyeket nyújt,
mert egy sorsjeggyel szerencsés
esetben nyerhető:

700.000
pengő

Jutalom:
400.000 P.

Főnyeremények:
300.000 P.

100.000 P.

70.000 P.

60.000 P.

2 x 50.000 P.

2 x 40.000 P.

továbbá

30.000 P.

16 á 20.000 P.

27 á 10.000 P. stb. stb.

Osszesen: **10.810.000 pengő.**

Az első oszt. sorsjegyek hivatalos ára

Kyolad	Negyed	Fél	Égész
3,50 pengő	7 pengő	14 pengő	28 pengő

Sorsjegy az összes feladatsítknál kapható

Minden számnak egyenlő esélye van!

A húzás kezdete április 10.

kiseb vízesés keletkezhetett és annak zúgása hallatott.

Szeptember 5-én este, sajnos, sűrű viharfelhők tornyosultak az égen. Éjjel pedig hatalmas eső indult meg. Másnap reggel első pillantásom a turisztaszálló alatt folyó Sebes-Körösre esett: sárga, megáradt folyamat láttam! A barlangnyílásból azonban még tiszta víz folyt; az eső hatását tehát még nem érezték meg a föld alatt kanyargó vízfolyások. Gyorsan a szifóhoz siettem. A bádoghengerek segítségével „átlebegtem” rajta és szemügyre vettem a nyugati végén levő szifót. A szikla, fájdalom, itt is még a víz alá hajolt, de vízmentes villanylámpámmal át tudtam alatta világitani. Mielőtt azonban a víz alá buktam volna, egy másik beömlőjét vettem észre, amely eddig elkerülte figyelmemet. Az alacsony boltozat itt vagy 30–40 centiméternyire emelkedett a víz felett, tehát aránylag kényelmesen be tudtam ebbe hatolni. A bádoghengerek ugyan többször beakadtak a sziklába, de valahogyan csak előre vergődtem. Önkéntelenül is arra gondoltam, hogy mi lenne akkor, ha a árvíz éppen itt elérne? A zúgás is mintha innen jönne. Néhány méternyi úszás után az eddig alacsony boltozat hirtelen beláthatatlan magasságba szökött, a vízből partra kapaszkodhattam és határtalan örömmel bent voltam a barlang négy évtizede keresett folyatásában!

Élő pillanatban azt sem tudtam, merre nézsek. Felettem a beláthatatlan magasságú boltozat, előttem gyönyörű cseppkőképződmények, jobbról megláttam a titokzatos zúgás okát: egy keskeny, igen magas hasadékból lezuhanó vízsugár. Balra pedig messze folytatódott és sötétbe veszett az új, ezéles barlangjárát a kanyargó patak. Mintha szentélyben járnék, olyan óvatosan, szinte áhítattal léptem a homo-

kos, kavicsos parton, amelyet előttem még ember lába nem ért.

Tekintetem megakadt a sziklafalak mentén körülbelül két méter magasságban vonuló vízszintes agyagos vonalon: az árvíz vízvonala! Ilyen magasságig duzzasztja a szűk szifón a vizet. Egyre csak arra gondoltam, hogy valahol már rohan a föld alatt az árvíz első hulláma, ideér és elzár a külvilágtól. Végtelem elhagyatottság érzése lett úrrá rajtam. A magányt kevés helyen lehet annyira közvetlenül, olyan hangsúlyozottan érezni, mint egyedül egy barlangban, ahol előttünk még nem járt ember. Mintha nem egy-két kilométer, de mérhetetlen távolság, egy egész világ választana el mindentől, amit a külvilágon ismerünk, megszoktunk. Nem szorongó, kellemetlen érzés, ez talán inkább jóleső és felemelő!

A folyosó egy elágazásához értem. A baloldali ágból eredt a patak, a jobb oldali száraz volt. Ebben mentem tovább. Az elágazásnál hatalmas cseppkő beláthatatlan magasságig emelkedett. Lámpám legalább húsz méter magasságig világított, de nem láttam a cseppkőóriás végét! A jobboldali száraz ágban mentem tovább. Óriási, azobanagságu lezuhant sziklatömbök heverték mindenütt. Nemsokára finom homokos talajhoz értem, ez lejtősen lefelé vezetett,

majd újra talákoztam a patak. Innen már a patakban kellett gázolni. Durva kvarckavics borítja a barlang fenekét. Ez a mézskőnél jóval keményebb, a fennsík tetejéről besodort kavics segíti a víz barlangvájó, kőzetkoptató munkáját. Az igazán nagyzeabású barlangrendszerek patakjai majdnem mindig kvarckavicsot hordanak.

Egy helyen mennyezetig érő gombalakú sziklaoszlop választotta ketté a folyosót. Az oszlop alsó részét a víz és hordaléka keskenyre súrolta.

Még egy igen szép, nagy várszerű cseppkőképződmény mellett haladtam el, majd újabb, rendkívül mélynek látszó szifón előtt kénytelen voltam megállni. Egyelőre tehát idáig engedte a Zichy-barlang titkairól a fátylat lelehenteni.

Kutatásaim befejezése előtt még megvizsgáltam egy másik, rendkívül érdekes, de jóformán ismeretlen forrásbarlangot a Sebes-Körös egyik mellék völgyében, a Jád völgyben. A barlangnyílást az odavalósiak ugyan jól ismerik, de a barlangbejárat előtt levő mély tó és azután következő vízesések meggátolták a barlang belső szakaszainak feltárását. Vízmentes gumiruha segítségével sikerült ebbe az igen nehezen járható barlangba körülbelül egy kilométernyire behatolni, ahol egy szifón utamat áll-

Hoffmann Árpád
m. i. b. torasztales
butorüzlete megnyílt
Rákoczi-ut 12 sz. Apolló-palota

ta. Idegen segítség nélkül nem tudtam a szifón előtt a vizet duzzasztó hatalmas kötömböket eltávolítani, amivel könnyen legalább egy méternyi vízszint-süllyedést lehetne elérni. A barlang bejárását a nagy sebességgel rohanó patak, számtalan vízesés, a patakfenék néhány centimétertől több méterig állandóan változó mélysége teszi veszélyessé és nehézzé. Ebből a barlangból egyébként a felfedezés után a Rádió helyszíni közvetítést is tartott.

A barlang kutatása még nincsen befejezve, ezért erről most bővebben nem számolhatok be. Annyit azonban máris közölhetek, hogy a barlang rendkívül nagy, a 300 métert is meghaladó függőleges szintkülönbsége esetleg a maga nemében egyedülálló, föld alatt levő vízterület létesítésére adhat lehetőséget. A Földtani Intézet részéről folytatandó kutatások befejezése után erről az érdekes barlangról még bővebben tájékoztatjuk az olvasókat.

Felmentett a tábla egy bányamérnököt a gondatlanságból okozott emberölés vádja alól

Miért nem terheli a felelősség az építést a padlásfeljáró és a villanyvezeték közelségéért?

Nagyvárad. Saját tud. A Petrozsényi Román Köszénbánya R. T. nagybányai üzeménél létesült, munkástelepen szerencsétlenség történt 1941. júniusában. A telep egy ujonnan átalakított munkásházában a padlásfeljáró pihenő-erkélyén a 12 éves Dombi Rudolf hozzáért a villanydróthoz, amely a ház és az utcai vezeték között az erkélytől csak 30 centiméter távolságban húzódott és a szerencsétlen gyermek szörnyethalt. Emiatt gondatlanságból elkövetett emberölés címen büntető eljárás indult Krausz Andor mérnök, a bányatársaság építész-e ellen, aki a munkásház átalakítását kevéssel azelőtt tervezte és ellenőrizte, valamint Virág Lajos vállalkozó ellen, aki az építési munkálatokat végezte. A vád szerint ők felelősek azért, hogy a szifón ujonnan készült padlásfeljáró és a szigetetlen villanydrót oly közel került egymáshoz, hogy ez a közelség egy emberélet kioltásához vezethetett. A vizsgálat adatai szerint a felelősség Paul Jenő, a bányatársaság gépészmérnökét is terheli, akinek a villanszerelés munkáját ellenőriznie kellett volna. Paul Jenő azonban a munkásház átalakítása után, de a szerencsétlenség bekövetkezése előtt Romániába távozott.

Az ügyben a zilahi törvényszék ítélkezett s Virág Lajos vállalkozót felmentette, Krausz Andort azonban

1000 pengő pénzbüntetésre ítélte. A törvényszék ítélete arra a megállapításra támaszkodik, hogy az átalakított munkásházban a villanszerelés munkája már befejeződött akkor, amikor Krausz Andor mérnök a padlásfeljárót oly szerencsétlen helyre építette, azért látnia kellett volna, hogy a ház és az utcai vezeték közötti bekötő dról életveszélyes helyre kerül, noha — ami a tanuvalomások alapján beigazolást nyert — a bekötő drótot csak a padlásfeljáró elkészítése után húzták a ház és az utcai villanypózna között.

Fellebbezés során a nagyváradai tábla ítéletánácsa elé került az ügy, amely péntek délelőtt már másodszor tárgyalta Főként abban a kérdésben kellett a bíróságnak döntenie, hogy a vádlott Krausz építész mérnök a padlásfeljáró megépítésékor tudhatta-e, hogy a bekötő vezeték a belső villanszerelő munkálatok elvégzése után szükségszerűen hol kellett alkalmazni. Ennek megállapítására szakértőt hallgatott ki a bíróság, akinek véleménye szerint a tervező és ellenőrző építész mérnöknek ezt tudnia kellett, mert hiszen a szerelési tervek rendelkezésre állottak s különben is a belső szerelési munkálatok elvégzése után már ki szokták jelölni a helyet, ahol a külső vezeték a házhoz bekötik, sőt rendszerint már

föltészik az ugynevezett szigetelő pipákat, amelyekre a bekötő drótokat alkalmazzák.

A védelemnek, amelyet dr. Krüger Jenő alapos helyszíni szemle végzése után látott el, ezzel szemben sikerült bebizonyítania, hogy különböző okok miatt a bekötés helyét csak a padlásfeljáró elkészítése után jelölték ki, a szigetelő pipákat is később tették fel, amikor a vádlott Krausz Andor ellenőrző munkája már rég befejeződött s így a szerencsétlenségért csak az lehet felelős, aki a bekötést ily veszélyeshelyen szigeteletlen dróttal végezte s főként az, aki a bányavállalat alkalmazottai közötti munkamegosztás folytán a szerelési munkálatokat átvette, ez pedig a magyar bíróság által felelősségre nem vonható Paul Jenő gépészmérnök volt. A védő számokkal és nyugtákkal pontosan kimutatta a munkásház átalakítási munkálatainak egymás után következő fázisait s ezzel bebizonyította, hogy kit terhelhet a gondatlanság vádja a bekövetkezett szerencsétlenség miatt.

A bíróság több órai tárgyalás után Krausz Andor építész mérnökre nézve megemlítette a törvényszék ítéletét és felmentette őt a gondatlanságból elkövetett emberölés vádja alól, míg a másodrendű vádlottra vonatkozólag helybenhagyta a felmentő törvényszéki ítéletet.

Olcsón vásárolhat kitűnő minőségű tisztagyapju szövete-

különlegességeket és belésárut

IVÁN Posztóházban

KOSSUTH-U. 1. Sas-palota

cégtulajdonos:

ifj. Iván János

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZELÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

FIEDLER ISTVÁN PÜSPÖK ÁLDJA MEG A HADIKÓRHÁZ KÁPOLNÁJÁT. Nagyvárad. Saját tud. A helybeli Szent László hadikórház parancsnokának és tábori lelkészének gondossága és buzgósga révén a kórház egyik termében díszes kivitelű kis kápolnát létesítettek, hogy a lábadozó sebesültek minél könnyebben hozzájuthassanak a mindennapi szentmiséhez is és a betegek szentségekkel való ellátása zavar és késedelem nélkül megtörténhessen. A most elkészült kápolnát vasárnap áldja meg Fiedler István püspök, aki ugyanakkor szentmisét fog mondani az új kápolnában. A sebesültek nagy örömmel tekintenek az ünnepi esemény elé.

CSAK UGY VEHETI ELEJÉT a veszélynek, amely hirtelen haláláig a családját érheti, ha **ÉLETBIZTOSÍTÁST** köt. Ez a legnagyobb segítség a legnagyobb szükségben! Az ország legrégebbi biztosító intézete, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** készséggel nyújt felvilágosítást az életbiztosítási módokról. Helybeli képviselő: Szent László-tér 2.

A BOLGÁR KÖVET ELUTAZOTT NAGYVÁRADRÓL. Nagyvárad. Saját tud. A budapesti bolgár követ és kísérete, valamint a péntek esti kultúrét fővárosi szereplői szombat délelőtt a főispánnal és a polgármesterrel együtt megtekintették a város nevezetességeit. A követ szombat délután 4 órakor a gyorsvonattal utazott vissza Budapestre.

Titokban bevallhatja, Termetében sok a hiba!
Kovács tüző és melltartó:
 „Karcusit és formát adó.”
 Repülő hidon áthalad,
 Szent Gellért-u. 10 alatt.

Budapestre szállítják a tragikusan elhunyt bukaresti követségi titkár holttestét. Bukarestből jelentik: (MTI.) A osztrótki gépkocsi szerencsétlenség egyik sebesültje, Tarnay István fogaimazó, pénteken elhunyt a kórházban. Zsoltvay Tiborról kiderült, hogy nem szenvedett bordatörést, sőt még repedést sem, s így őt is elengedték a kórházból. A tragikusan elhunyt Nagy Emil holttestét, pénteken szentelték be, majd vonaton Budapestre szállítják.

ADOMÁNYOK A VÖRÖSKERESZT JAVÁRA. A Nemzeti Munkaközponthoz tömörült „Emro” szemüvegkeretgyári munkások 30 pengő 40 fillért gyűjtöttek össze maguk között a Vöröskereszt javára a szerkesztőségünknek adták át továbbítás céljából. Az összeget rendeltési helyére juttatjuk.

A vas- és fémipari szakosztály felhívja azon tagjai figyelmét, akiknek lemezkiutalásuk van, hogy a legközelebbi időn belül vegyék azt át Andrányi Károly és Fiai Rt. cégnél, — az I. és II. számúakat végig, a III. számúakat pedig ötvennégyig.

XII. PIUS PÁPA ADOMÁNYA A FINN GYERMEKEKNEK. Helsinki. (MTI.) XII. Pius pápa tízezer dollárt adományozott a finn gyermekek támogatására.

Március idusának ünneplése Bihar-díószegen, Nagyvárad. Saját tud. Március idusán Bihar-díószegen is lélekemelő ünnepség volt. Az ünnepség keretében felolvasták a Kormányzó szövegét, amelyet a levanteifjúsághoz intézett. Az ünnepi beszédet Nemes István római katolikus plébános mondta. Több kedves és hazafias műsor-szám között Puska Gábor, a bihar-díószegi HÖNSZ elnöke nagyhatású beszédet mondott. Az ünnepség után a levanték, a tüzharcosok, a osztrókok és a tüzoltók díszmenetben vonultak el az Országzászló előtt.

RENDELET A VÁGÓÁLLATOK IGÉNYBEVÉTELÉRŐL. A MTL. jelenti: A hivatalos lap szombati számában kormányrendelet jelenik meg, amely átmeneti időre elrendeli a vágóállatok igénybevételét egyes városokban mutatkozó húshiány fedezésére.

Légvédelmi riadó alatt közlekedő járművek jelzése. A MTL. jelenti: A honvédelmi miniszter rendelete értelmében, a légvédelmi riadó alatt közlekedésre jogosult gépjárművek világítójelző tárosáját, a gépjárműnek menetirány szerint baloldalán is el lehet helyezni.

Eszküvő. Ifj. Somy Sándor és nagybörösnői Bartha Rózsa folyó hó 21-én délután 6 órakor tartják esküvőjüket a római katolikus Székesegyházban. (Minden külön értesítés helyett.)

Kerékpár rádiók részletre is kaphatók **PÁLFFY J.** Köhne-lerakat
 Músolini-tér 16 sz. Telefon: 15-24

KITILTOTTÁK ECUADORBÓL A SZAKSZERVEZETI MOZGALOM ELNÖKÉT. Buenos Aires. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Quillarno Rodriguez, az iberoamerikai munkásövetség alelnökét kitiltották Ecuadorból. A kitiltást közrendészeti okokkal indokolták meg. Ez a kormányintézkedés annál figyelemreméltóbb, minthogy a délamerikai szakszervezeti szövetség főtitkára márciusra érkezőt hívtott Ecuadorba. A quitoi érsek közléseiben megtiltotta a katolikus munkásoknak az érkezőre való részvételt.

Eladják a vágóhidon összegyűlt bendőtrágyát. Nagyvárad thj. város polgármestere 7091-1943.-III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A vágóhidon összegyűjtött bendőtrágyát a legtöbbet ígérőnek eladom. Ajánlatokat írásban folyó évi március hó 24-ig délelőtt 12 óráig kell a városgazdasági ügyosztálynál, II. emelet 23. benyújtani. Nagyvárad, 1943. március hó 20. Dr. Soós István ek. polgármester.

Hogy lakasa han utatos bútor MEZEI-nél vegyen legyen, színes, modern **MEZEI-nél** vegyen
 Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák
 dióntánzzal is. Előnyös vétel. **Konyha újdonaságok.**

SVÉD NAPOK BUDAPESTEN. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Április 2 és 18 között a svéd és magyar kultúrkapcsolatok jelentős állomásaként a svéd királyi követség „Svéd napok Budapestben” címmel kultúrnapokat rendez. A Magyar-Svéd Társaság, a Magyar Tudományos Akadémia és az egyetem határozottan támogatják a magyar-svéd kulturális kapcsolatokat ez újabb megnyilvánulását.

SÁROSPATAKI DIÁKOK PÉLDAMUTATÁSA. Sárospatak. (MTI.): A sárospataki diákok bejelentették az iskola igazgatójánál, hogy a tavaszi és nyári hónapokra elvállalják az iskola egyik gazdaságának mezőgazdasági munkálatait. Az iskola igazgatósága örömmel fogadta a diákok ajánlatát. Tavasszal és nyáron a nagyobb diákokat 50-es csoportokban küldik a gazdaságra. A hivatalos napszámot fogják kapni, amelyről a honvédelmi hatóságok javára lemondtak.

VASÁRNAPI MUNKÁSZÜNET FÉLÜGGESZTÉSE A KAMILLATEA GYŰJTÉSÉRE. Nagyvárad thj. város I. fokú Iparhatósága 6960/1943. kig. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értesítem azokat, akik kamilla gyűjtésével, szedésével foglalkoznak, hogy erre a munkára nézve a vasárnapi munkaszünetet a 20.673/1943. K. K. M. sz. rendelettel az 1943. május 2, 9, 16, 23. és 30-ra eső vasárnapokon fel van függesztve. Nagyvárad, 1943. március 17. Dr. Varga László s. k. tanácsnok, mint I. f. Iparhatóság.

BELVÁROSI

Négy testőr

Gondor, bajt, bánatot, mindent elfelejt és csak nevetni fog
 4 szeleburdi legény kacagató kalandian.

KORONA Filmszínház

Az utolsó Werczkey

A főszerepben SZELECZKY ZITA

További szereplők Csontos, Vaszari, Hajmássy, Bilcsi

Szüts Mara házassága

Főszereplők Simor E., Szörényi, Páger, Perényi a CASINOBAN

Belga gyermekek üdültetése Németországban. Mint Brüsszelből jelentik, a napokban hétezer 6-14 éves koru belga fiú és leánygyermek hagyta el Belgiumot, hogy jómódu száz családnál néhány heti pihenésre találjon — Ezuttal főleg a nemzetiszocialista gépkocsiosztag tagjainak és a Todt-szervezet munkásainak, valamint belga önkéntes légionisták és a Birodalomban dolgozó munkások gyermekeiről van szó. Ezeket a belga gyermekeket Leipzigban osztják el a különböző vidékekre, főleg kisebb vidéki városokba, ahol német családoknál nyernek elhelyezést. A belga gyermek németországi üdültetése igen nagy közkezdveltségnek örvendő. (MNK.)

Dr. Soós István polgármestert véglegesítették állásában

A Magyar Távirati Iroda jelenti:
 A belügyminiszter dr. Soós Istvánt, Nagyvárad thj. város ideiglenes polgármesterét véglegesítette állásában. Az arról szóló rendeletet a Hivatalos Lap mai száma közli.

Temesvári házamat

elcserélném kolozsvárral.
 Bővebb felvilágosítást ad
 Bene Sándor Szeged, Csalogány
 utca 17. (Uj-Szeged)

Elhelyezték a főváros bronzkoszorúit a Székesegyházban

Nagyvárad. Saját tud. A római katolikus székesegyházban a múlt héten helyezték el a két bronzkoszorút, melyet annak Budapest ajándékozott. Az egyik a Szent László oltár balján, a másik jobbán ékeskedik. A vörösbarna színű műmárvány (stucco lustro) falnak pompás díze a két koszorú. A baloldali, Budapest címerével, a következő feliratot viseli: Budapest székesfőváros Kelet-magyarország viszatérésének örömnepén 1942. A jobboldali koszorút Magyarország Árpád-kori címere ékesíti. Belejében ez a felirat olvasható: Szent László emlékének szenttéavatása 750. évfordulóján.

A MÁV alműhely műkedvelői a Katalin-telepi kulturházban

Nagyvárad. Saját tud. Olvasóink jól emlékeznek még a román megszállás idejéből, hogy a Katalin-telepi kulturházban milyen élénk egyesületi élet folyt. Ez a kulturház volt az egész környék magyarságának lelki központja. A régi hagyományok felelevenítését célza most az az előadás — vendégjáték — amelyet a MÁV alműhely immár városszerte előnyöesen ismert műkedvelő-gárdája rendez vasárnap délután a kulturházban. A MÁV alműhely műkedvelői a *Tokaji asszu* című nagylekerű operettet adják elő Acher Jakab szakavatott rendezésében. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Németországgi kőretea indul Vaszy Viktor, a Kolozsvári Opera igazgatója

Nagyszabású programot állítottak össze a kolozsváriak Nagyvárad számára

Még élénken él a váradai közönség emlékezetében a kolozsvári Opera februári *Pillangó kisasszony* előadása, amely Vaszy Viktor ihletett karmesteri pálcája nyomán alakult át a szemünk előtt a legtisztább művészi elmennyé.

Miután Vaszy Viktort most már egy kissé magunkénak is valljuk, büszke örömmel tölt el bennünket a hír, hogy a kolozsvári Opera nagyszerű karnagya és igazgatója hosszabb németországi körutra indul, mikor is hangversenyeket és operaelőadásokat fog vezényelni.

Munaktársunk felkereste Vaszy Viktort, hogy nyilatkozzék a nagyváradai közönség részére németországi körutjáról és jövő nagyváradai terveiről.

A Carmen zongorapróbáján találjuk Vaszy Viktort, amikor éppen azt magyarázza a Carmen szerepét alakító Mészáros Erzsébetnek, hogy Carmen nem énekesnő, hanem csak nő, az örök nő, tehát ne az énekes legyen előtérben a nő rovására, hanem az asszony diadalmaskodjon Carmenjében, aki — melleleg — szépen is énekel.

Az igazgató úr abbahagyja a próbát és szívélyesen invitál.

— Jöjjön szerkesztő úr — mondja szívesen veszem, ha mások is látják, hogy miképp készül egy opera. Azt szeretném, ha minél többen megtudnák, hogy az az előadás, amit sokan egy-két szóval elintéznék, sokszor egy félesztendő komoly munka eredménye, ami megett sok öröm és boldogság, de ugyanannyi könny és keserűség is van. Ha ezt tudná a közönség, sokkal nagyobb volna az énekesek becsülete.

Megnyugtatom, hogy ez ma már köztudomású és hála Istennek eltűntek a smokkók, akik orrhagyon előkelősködve leszóltak mindent, csak hogy abba a látszatba ne essenek, hogy ők nincsenek a még jobbhoz szokva.

Kíváncsian érdeklődöm a németországi körút iránt.

— Nincs ebben semmi szenzáció — feleli szerényen Vaszy Viktor. — Valóban meghívtak egy hosszabb németországi turnéra és ez engem igen megtisztel, de első a mi Operánk és csak akkor megyek, ha az itteni műsor engedi és csak annyit időre, amennyit a műsor enged.

— Hol fog vezényelni?

— Csak annyit tudok, hogy Berlinben egy nyilvános rádió hangversenyt és egy opera előadást a frankfurti színházban, a turné többi állomását nem ismerem.

— Miket fog dirigálni?

— Most nagyképűnek fog tartani — mosolyog Vaszy — de igazán nem tudom. Majd összeállítják az utiterveket és műsoromat Nekem az a dolgom, hogy vezényeljek, ennek eleget is fogok tenni. A többi nem érdekel, de nem is érdekelhet, mert én az élettem a kolozsvári Operának szenteltem és minden időmet ennek az intézménynek akarom szentelni. Ilyen részletkérdésekre nincs fizikai időm.

— És mik a váradai terveid?

— Várad, az más. Az már kolozsvári Opera, azzal nemcsak foglalkoz-

ni kell, de akarok is. Terveim röviden: márciusban Coppélia és Seherzade balettek, Kodály Hány János. Ez különben már nem is terv, hanem egy héten belül valóság. Áprilisban Carmen és Turnadot. Látja most ép a Carmen tanítom és máris figyelmeztetem az énekeseket a speciális váradai akusztikai viszonyokra. Májusban Aida és Bohémélet. Közben azonban megjáróm Németországot.

— És a komponálás? — teszem fel bártortalanul a kérdést.

Vaszy arca kissé elborul, látni, hogy érzékeny pontját érintetem. Rö-

vid ideig hallgat, mielőtt válaszol.

— Most háború van. Hány ember nem foglalkozhat azzal, amihez a legnagyobb kedve van. A kolozsvári Operával mi is harcot vállaltunk, harcot a magyar kultúráért. Hát most én is sutba dobom egyelőre a komponálást.

— Váradon mit fog vezényelni? — kérdelem, hogy enyhítsek a téma kellemetlen voltán.

— A szívügyeimet: Seherzadét és a Hányt.

Kis csend áll be, nem tudok mit kérdezni ettől az ideg és lelkesedésben égő embertől, megfog a megszállottsága.

A csendet az énekesek figyelmeztető köhécselése töri meg. Érzem, mennem kel. Megszorítom Vaszy Viktor kezét, de a szemem látom, hogy már távol van a ma valóságától, a gondolatai elhagyott szerelmesénél, a komponálásnál kalandoznak. (K.)

Március 28-án lesz a katolikus asszonyok napja

Imakönyveket akarnak szerezni a hadikórház sebesültjeinek

Két ösvényen halad ma nemzetünk. A külső front véres, vértől átázott utjain menetel a hazáját, vallását, családját védő honvéd. Nem rettenve viszontagságoktól, veszedelmektől, haláltól, egy csodálatos érzés hajtja, az a szent hite, hogy győzni fog a poklok minden hatalmától támadott Európának kereszties hadjáratot viselő népe. A mi ügyünk katonája előtt ott van a szent jel, a kereszt. Ez az egyik ösvény, ahol fiaink vére és áldozata szenteli meg az idegen föld göröngyét: a külső front.

A másik ösvényünk az otthon frontja, ahol kéz a kézben, vállvetve, bátor áldozatkészséggel harcolunk a legszentebb fegyvert: a szeretetet. Nagy szüksége van ennek az agonygyötört világnak áldozatkész szeretetre. Az összetartó, egymást segítő, hálás szeretet-fegyverekre.

A szeretetnek; a belső front eszméjének szentelik országiszerte március 28-át a katolikus nők. Ebben az első nagy megmozdulásban a belső front hálás szeretetét egybekapcsolják a külső front hitével és a megmozdulás anyagi eredményét itt Váradon a sebesültek javára fordítják.

Sebesült katonáinkat a kórházak a társadalom szerető gondoskodása ellátja élelemmel, minden szükségességgel. Nincs hiányuk semmiben. De úgy látszik, hogy a test kielégítésével együtt jár a lélek éhsége is. Imakönyvre

vágyunk. Az egyik látogató hölgy egy imakönyvet is vitt magával és — amint elbeszélte — óriási zavarban volt, mert az egy imakönyv után három kéz is nyult. Három szív szomjas vágyát fejezte ki a három kéz. Sebesültjeink, a Szent László kórház tábori lelkesze utján is azt a kívánságukat közölték, hogy imakönyveket, zsolnárt, rózsafüzért szeretnének. A kereszties háború szenvedő hőse szomjasan keresi Krisztusát, Akiért odakint a vörös pokolban harcolt.

Ez a kérés adta meg a rendezőségnek azt a gondolatot, hogy lelki táplálék után vágyódó sebesültjeinknek az ünnepség matinéjából befolyó összegből imakönyveket vegyenek.

Szívügyévé kell hogy tegye Várad keresztény társadalmát, elsősorban minden katolikus nő, hogy teljesíthesse a Római Katolikus Nőszövetség bihari kerületi központja a katonáink kívánságát.

A katolikus nő napja március 28-án, reggel 9 órakor szentmisével kezdődik a Szent László plébániatemplomban. Utána fél 12 órakor ünnepély a Katolikus Körben, a Kaszinó Mozgósínház helyiségében. Az ünnepség szónoka nemes *Czikéné Lovik Ilona*, ismert jónévű költőnő, az előadó művész pedig *Török Erzsébet*, a kolozsvári Nemzeti Színház kiváló tagja.

SOLTÉSZ KÁLMÁNNÉ

Gramofonkereskedők csak törött lemez ellenében adnak ki ujat

A Gramofonkereskedők Egyesülete a lemezgyárak képviselőinek részvételével értekezletet tartott, amelyen a hanglezgyártás nyersanyagkérdéseivel foglalkozott. Köztudomású, hogy a hanglezgyártáshoz felhasznált nyersanyag külföldi eredetű, amelyet a háború tartama alatt nem lehet behozni. A hazai gyárak a csekély mennyiségű nyersanyagkészlet mellett csak úgy tudják a hanglezgyártás további folyamatát

biztosítani, ha ócskalemezek gyűjtésével pótolhatják a szükségletet. Az ócska lemezek összevásárlása és gyűjtése már régen folyik több-kevesebb eredménnyel. Most azonban kötelező érvénnyel mondták ki, hogy a kereskedők új gramofonlemez csak akkor szolgáltathatnak ki vevőiknek, ha az egyidejűleg egy használt, vagy törött lemezt — természetesen megtérítés ellenében — beszolgáltat. (Magy. Tud.)

Erdey: álló fajalmák

Pompás izü jónathán, batul, aranypármén, pónyik és rannettek lejolcsóbb napi áron még kaphatók

Jurcsák nál Mussolini-tér Telefon 11-96

Tegnap délután elindult a NAC Uvidékre

Tegnap délután négyóra tájban egymásután érkeznek a NAC játékosok a pályaudvarra. Egyenesen a szegedi ezemélyvonat felé tartanak, ahol két másodosztályú fülkét tartott fenn részükre az udvarias állomásfőnök. Jókori elindulnak a hosezu útra, hogy útifáradtságtól mentesen vívhasák meg a keménynek ígérkező harcukat Uvidéken.

Az éjszakát Szegeden töltötték és ma szombaton utaznak tovább Uvidékre, hogy vasárnap teljesen pihentek lehessenek.

Meglepetés, hogy Sárvári is bentül már az egyik fülkében. Ugyanaz Ujpest ellen erősen megsérült a közép-csatár és még tegnap ezó sem lehetett róla, hogy a legközelebbi bajnok részvehesen.

— Vállalja a játékot sérülése ellenére is? — kérdezzük.

— Ha vasárnapig még annyit javulna inuzódásom, mint amennyit eddig javult — feleli Sárvári — merem vállalni a játékot. Járás és futás közben már nem is annyira fáj, ellenben érintésre még nagy fájdalmat érzek, ennek pedig a mérkőzés hevében ki van téve az ember.

A csapattal utazott dr. Sággy László labdarugó szakosztály elnök, Krüger Károly sportigazgató és Rónay Ferenc edző.

Megnyugodtak a vezetők mire minden játékost számba vehettek, mert hiszen a hét elején még több gyengélkedő is akadt és félő volt, hogy erősen tartalékosan állhat ki csak a csapat. Jelenleg azonban csak Tóth II utazik a csapattal, mint tartalék, ha netalán Sárvári vasárnapig még nem jönne rendbe. A csapat egyébként az alábbi felállításban fog játszani:

Vécsey — Kovács II, Ónody — Szegedi, Perényi, Deményi — Incze II, Barna, Sárvári, (Tóth II), Bodola, Tóth III.

A csapat tehát az Ujpest elleni bevált felállással szerepel ismét. Kovács II hátvédjátékától azt reméljük, hogy állandósulni fog kitűnő szereplése és ismét sokat várunk az Incze II—Barna jobbszárnytól. Ha pedig a fedeztsor kijátssza rendes formáját, szép győzelmet várunk a zöldfehérektől.

Lelekgyakorlat férfiak részére. Nagyvárad katolikus férfiatársadalmát számára lelekgyakorlat lesz április 1, 2 és 3-án este fél 7 órai kezdettel a premontraj gimnázium dísztermében (Hiller-u. 16.) Ennek bevezető, illetve befejező szentbeszéde pedig március 28-án, illetve április 4-én, vasárnap este fél 7 órakor lesz az olasz plébániatemplomban. Szónoka: P. Kardas József S. J.

Folyóirat-szemle

Megjelent a Magyar Szárnyak legújabb száma

A magyar repülésügy népszerű folyóirata e számban két teljes képes oldalt szentel a keleti arcvonalon szereplő hősbombázórepülőink harci tevékenységének bemutatására, eddig még nem közölt képekkel.

Bisits Tibor repülőalezredes a légi-háború krónikáját írja meg színesen. Udvarny Jenő repülőőrnagy az egész világon történt repülővontakozású eseményeket foglalja egy csokorba.

Vitéz Hefty Frigyes repülőink tavaszi üzemkezdetéhez mond időszerű gondolatokat, Raczko Lajos Vastagh György

kiváló szobrászművészeinknél tett látogatása nyomán beszámol a készülő vitéz Horthy István-szoborról. Székely Mihály a haderőnkívüli repülőképzés fejlesztési lehetőségeihez szól hozzá. László István a légierők orvosi szolgálatának vezetőjét szólaltatja meg a lap hasábjain időszerű repülőorvosi kérdésekről. Nagy Ernő érdekes repülőműszaki vonatkozású adatokat közöl.

Általánosan érdekes a lapnak azon cikke, amelyben egy Középeurópa ellen intézett repülőátadás lehetőségeit tárgyalja tárgyilagos, szakszerű adatok alapján.

A képes részben kitűnő képeket kapunk a futargépről készült képrajport készítője Urbán Gábor. A lap grafikai része Méhely Iván és a repülőkarikatúristák: Tamás L., Horváth A., Ágoston J., Bebesi F. kezét dicsérik.

Férfiruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat MOLNÁR használatra üzletében Bémez-tér 1. (udvarban). Hívásra házhoz jövök.

Felhívás a nagyváradi labdarugó leventékhez

Mindazok a leventék, akiket már kiválasztottak és azok is, akiket még nem választottak ki, de a levente labdarugásban részt akarnak venni, vasárnap, március 21-én reggel 9 órakor gyűlekezzenek a Rhédey-kert sporttelepe előtt. Jelentkezhetnek mindazok, akik 23-ik életévüket még nem töltötték be 1943. április 18-ig és jelenleg nincsenek igazolva valamelyik társadalmi sportegyesületben. *Soltész, szakoktató.*

Szüneteltethető a leventefoglalkozás a tavaszi mezőgazdasági munkálatok érdekében.

Mint a Levente Hírközpont jelenti, az országos termelés fokozása érdekében a leventék országos parancsnoka rendelkezésére azokon a helyeken, ahol a tavaszi mezőgazdasági munkálatok érdekei feltétlenül megkívánják, a leventeképzést a mezőgazdasággal foglalkozó leventék számára május 1-ig szüneteltethetik. Ahol a képzés szüneteltetésének szükségessége május 1. utáni időben is fennáll, ott a hadtest leventeparancsnokok intézkedhetnek.

RÁDIO

VASÁRNAP, MÁRCIUS 21. Budapest I.

- 7.30 Pohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.30 Összinté beszéd.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elvezetett budai görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Papp György dr. Hajdudorog-egyházmegegyei kanonok mondja.
- 10.00 Református istentisztelet a Kalvin-téri templomból. Igét hirdet Ravasz László dr. püspök.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari és várplébánia templomból. A szentbeszédet dr. Oettetr György papai kamaras, rákospalotai plébános mondja.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Beszékart-zenekar.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A Földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.
- 15.45 Rádiózenekar.
- 17.00 Tavasz. Bevezető s öszekötőszöveget írta dr. Liszt Nándor.
- 18.00 Makay Margit csevegése
- 18.10 Táncczene
- 18.30 Hangképek vasárnap spurtjáról.
- 18.50 Hírek.
- 19.05 Rádiózenekar.
- 20.00 Harsányi Kálmán verseiből előad Harsányi Gizé.
- 20.10 Augusto-zenekar.
- 20.25 Alkonyat párbeszéd. Hangjáték egy felvonásban.
- 20.45 Légierők fuvózenekara.
- 21.10 Benda Kálmán beszél Bocskai Istvánról.
- 21.30 Tino Rossi műsorából.
- 21.40 Hírek, sport- és löversenyeredmények.
- 22.15 Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 23.00 A Rádiózenekar műsorából.

Budapest II.

- 9.00 A Budapest honvéd őrszázados zenekara.
- 11.15 Könnyű muzsika.
- 12.15 Wehner Tibor és Frank Lajos zongora-gordonka műsora.
- 15.00 Radics Gábor táncczenekara.
- 16.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése.

- 18.00 Az Operaház előadásának ismertetése.
- 18.05 Az Operaház előadásának közvetítése Berglund vendégfelléptével: A nürnbergi mesterdalnokok.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 22. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Gounod; Faust.
- 12.10 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Bura Sándor cigányzenekara.
- 15.15 Szalonötös.
- 15.55 Diákféltóra.
- 17.00 Ifj. Babrik János gitározó.
- 17.15 Jerney Pál előadása.
- 17.30 Az Operaház zenekara
- 19.05 Finn est.
- 20.05 Táncczene
- 20.50 Tamási Áron beszél Farkaslakáról.
- 21.10 Farkas Józsa cigányzenekara muzsikál Horty Lajos énekel.
- 22.10 Melles Béla zenekar.
- 23.10 Zenkari művek.

KEDD, MÁRCIUS 23. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A Székesfővárosi zenekar
- 11.15 Ifjúsági énekkarok.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Illiczky László szalonzenekara.
- 15.15 Rendőrzenekar.
- 15.50 Gyermekeid után.
- 17.00 Hajdu Anna és László Imre énekel. kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 17.50 Vig magyar versek.

- 18.10 Vécsey Ernő táncszámokat zongorázik.
- 18.30 Vízegáznak a tordai gazdák.
- 19.05 A zenélő óra. Színmű.
- 20.25 Papp Viktor előadása hanglemezekkel.
- 21.25 Közvetítés Gyimesről
- 22.10 Rádiózenekar.
- 23.10 Magyar nóták.

Budapest II.

- 18.40 A Földművelésügyi Miniszterium mezőgazdasági felőrája.
- 19.00 A budapesti Daloskerület Liszt Ferenc díszhangversenye.

SZERDA, MÁRCIUS 24. Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Weidinger Ede szalonzenekara.

- 11.15 Schmelowsky Walf Pál mélyhangdun játszik.
- 11.40 Megemlékezés Farkas Editről.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Folyamerők fuvózenekara.
- 15.55 Kereztury Dezső előadása
- 17.00 Menyecskenóták.
- 17.25 Zengő századok.
- 18.00 Hornvédműsor.
- 19.05 Barátosi József előadása.
- 19.15 Fischer Edwin zongoraestjének I. része.
- 20.10 Mindenből mindenkinék.
- 22.10 Veress Károly cigányzenekara.
- 23.00 Könnyű muzsika.

Budapest II.

- 19.05 Olasz nyelvoktatás.
- 19.30 Germanus Gyula dr. előadása.
- 20.00 Budapest Székesfővárosi Elektromos és Gázművei egyesített ének-

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Lószerszámot, két lóra valót, megvételre keres a Vegyi- és Elemiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2-6. Telefon 12-31. 446

Kerékpár, elsőrendű külföldi gyártmány, kifogástalan gumikkal, sürgősen eladó. Gróf Csáky-u. 41, vendéglő.

Eladók regények. Dr. Baditz, Miskolc 611

Jókarban levő ülökádat megvételre keresek. Címét ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 413

Eladó jó erős motorbicikli jutányos áron. Ertekezni Attíla-utca 36.

Egy nagy tajtékpipa, ezüst kupakkal eladó. Cím a kiadóban. 423

Férfi nagy Singer varrógépet megvételre keresek. Címét a kiadóba kérek. 421

Veszek használt jó állapotban levő négykerékű kézikocsit. Csáky-utca 24 fűszerüzlet.

Zsiros S. J.: Jézus élete — költve — teljesen új állapotban eladó. Cím a kiadóban. 440

Kombinátszoba, Schöberlág, rekamiér, hencser eladó. Kapucinus-u. 11. Kapuval szemben. 424

Eladó: Két bőrfotel, 6 bőrutánzafu ebédlőszék, 1 hintaszék, 1 eszlon, **Jelnek** ingatlaniroda. Teleki-u. 2. 467

Tangóharmonika 120 Bassus, 2 váltás eladó Szent Anna-u. 33. Varga. 452

Ebédlő bútor eladó. Ceengeri-u. 39 451

Egy 20 kg-os gyorsmérleg, tizedes mérleg, kisebb használt szatósberendezés, olcsón, sürgősen eladó. Pappál, Pácan-sor 3. 449

Jugallan

Eladó szőlő a Dorongos oldalon két kis magyar hold, 2 szobás lakással, **Jelnek** ingatlaniroda. Teleki-u. 2. 465

Emeletes 24 lakás, 5 üzlettel bíró bérházamat (250.000 pengő értékű) elcserélném hasonló értékű földbirtokkal. Kizárólagos megbízottam **Jelnek** ingatlaniroda Teleki-u. 2. 464

Eladó az új műút mellett Téglavető-utca 117 számú üzletház, 1 hold földdel, mely alkalmas bármilyen ipartelepnek. 461

Eladó 15 évi adómentes új ház, azonkívül kisebb olcsó házak, 1 holdas szőlő felibe vagy bérbeadó. Érdeklődni Attíla-u. 69 szám, vagy Muscolini-tér 25. szám. 460

Allást nyek

KIFUTÓ-PIUT felvesz a Szent László nyomda R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.

Egy 45-50 éves nőt mindenestnek keres Bráta Mihály, Rontó. 469

Cipésmunkásokat, gépzwickolót, rá-mázót, stancort frézelt, sarokcsiszolót, serfalonót, ragasztót, tűzőnöt felvesz Muhary cipőüzem, Kossuth-utca 9. 468

Napszámóket felvesz a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10-12 óra között. 463

Magas százalékkal könyvügynököt keresek. Cím a kiadóban. 442

17-18 éves fiuk legalább 6 elemivel felvétetnek a Dreher-Haggenmacher Sörgyár váradszöllősi telepen. Jelentkezés 10-12 óra között. 462

Hetest vagy kifutófiut felvesz Mátyás Etterem, Szilágyi D.-u. 5. 459

Bejáró takarítónöt felvesz Mátyás Etterem, Szilágyi D.-u. 5. 458

Kézilányt vagy mindenest szakácsnöt felvesz Mátyás Etterem, Szilágyi D.-u. 5. szám. 457

Rendés lányt mindenest szobalányt felveszek. Özv. Kollingné, Hitler Adolf-utca 67. 450

Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal írta Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Felszólított azon táblás kocsiat, ki az elvesztett szürke szoknyát megtalálta, azonnal jelentkezzen Szász Károly-u. 24. alatt, mert ellenkező esetben jelentem a rendőrségen. 456

Óeska nyakkendőjét újja varázsolom, himzést és monogramozást vállalok. Beóthy Ö.-u. 43. balra ajtó 5. 455

Brandis magányomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál, Nagyvárad, Hodossy-u. 30. 453

Földbérletemhez haszonrészesedést mellettt társat keresek, esetleg kölcsönt. Megbízottam **Jelnek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 406

10-15 ezer pengővel társat keresek, pénze 100 százalékgig biztosítva. Címét „Tiszteletes haszon” jellegre a kiadóba kérek. 416

Oktatás

Instruktori keresek ötödik gimnázista fiam mellé, délelőtti órákra. Címét a kiadóba kérek. 454

Szabó Ferenc GYORSIRÓ. és GÉPIRÓISKOLAJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941-32.) Vidékieknek vasuti kedvezmény. — Telefon: 34-05.

Lakás

Elcserélném Réti piac közelében lévő 1 szoba, konyha és speizből álló lakásomat hasonlóval a város közepén közelében részben. Címeket a kiadóba kérek. 441

KIADOTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.